Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 752 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 20 ՅՈՒԼԻՍ 1886 — 18 ՇԷՎՎԱԼ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԱՐԿԻ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-Խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱԼՈՒԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գահեկան արծաթ	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց և արտասահման	Տարեկան		240
Գաւառաց համար և արտասահման	Վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	ֆրանք	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց ճարուն ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՅՈՒԼԻՍ, 1886

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(ՅՈՒԼԻՍ 10 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՅՈՒԼԻՍ 16)

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆԸ. Պատգէպի առման տարեդարձին առթիւ սահմանեալ ազգային տօնն յուլիս 14ին կատարեցաւ. Եօթներորդ անգամ։ Ի Բարիզ, հանդիսին գլխաւոր մասն էր զօրահանդէսն ի Լոնշան։ 15,000 զօրք մասնակցեցան հանդիսին։ Յատուկ ուշադրութեան արժանի էին Թունքինէն վերադարձող զօրագունդերը։ Բայց Թունքին այնչափ անժողովրդական է ի Ֆրանսա, որ «Թունքինեան զօրքերն» ուրիշ զօրքերէ աւելի չծափահարեցան։ Զօրահանդէսին ընդհանուր կարգադրութիւններէն կը գանգատին հանրապետական լրագրերն անգամ. բայց կը գովեն դպրոցական վաչտերուն ընտիր ընթացքն։ Հանրապետութեան նախագահը, կառավարական մարմինն և 200,000 հանդիսատեսք ներկայ էին, և աւելի բաղմաթիւ պիտի լինէին ատենք, եթէ օդն անձրեւոտ չլիներ։ Բաղմութիւնը զանազան կուսակցութիւններէ կը բաղկանար. զի երբ, Պ. ժ. Կրէվիի մեկնած պահուն, ոմանք «կեցցէ՝ Նախագահն, կեցցէ՝ Հանրապետութիւն» կաղաղակէին, միւսներնք «կեցցէ՝ Ֆրանսա» աղաղակով կը պատասխանէին։ Ամենէն աւելի ուշադրաւ դէպքն էր Պուլանժէ երիտասարդ զօրավարին ցուցուած ժողովրդային ջերմ համակրանքն։ Երբ Պ. ժ. Կրէվի, Պ. տը Ֆրէսինէ և Պուլանժէ զօրավարը մէկ տեղ կ'անցնէին, ժողովուրդը զօրավարը միայն կը ծափահարէր, երիտասարդ և փայլուն զօրավարն։ Աւասիկ նոր փորձ մը թէ ֆրանսական հասարակութեան վրայ ի՞նչ դիւթիչ ազդեցութիւն ունի զինուորական համազգեստն, երբ զայն կը կրէ յանդուգն և քաջ զօրական մը։ Ոմանք անցեալները դիտողութիւն ըրեր են նախարարապետին թէ այսպիսի զօրապետ մը՝ իբրեւ նախարար՝ կրնայ վտանգաւոր լինել, և Պ. տը Ֆրէսինէ պատասխաներ է. «Անհոգ եղիք. աչքս վրան է»։ Լոնշանի հանդիսին մէջ ալ Պ. տը Ֆրէսինէի աչքն անշուշտ Պուլանժէ զօրավարին վրայ էր։ Բայց ժողովուրդն աւելի զօրավարին ուշադրութիւն ըրաւ քան նախարարապետին։

Զօրահանդէսէն զատ, ձրի ներկայացումներ և պարահանդէսներ տրուեցան ժողովրդեան համար. հրաձգութիւնք և լուսաւառութիւնք եղան. դպրոցական տղայոց հանդէսներ եղան, և այլն։ Բայց դիտելի էր որ Ազգային Տօնը փայլ չտուաւ տարուէ տարի, այլ հետզհետէ գործաւոր դասուց ոմն մը կը դառնայ միայն, մինչ ի Բարիզ պաշտօնական շէնքերէն զատ խիստ քիչ շէնքեր կը լուսաւառին։

ՊԱԴՈՒՄԻ ԽՆԴԻՐԸ. Բեգերպուրգի լրագրքը անդգ. մամլոյն խորհրդածութիւններն արտատպելով, կատարեալ պաղարեամբ կը պատասխանեն, խնդիրը նկատելով գրչի և մելանի կռիւ մը, այն վստահութեամբ թէ վիճաբանութիւնը ծանր հետեւանք չպիտի ունենայ։ Խորապէս կը հրճուին ռուս դիւանագիտութեան այս նոր հարուածին համար, զոր մանակի գոհացում մը կը համարին Պուլկարիայ մէջ Ռուսիոյ կրած յաւարիպմանց։

—Անգլիական լրագիրք կը սպառնան Պադումի խնդրոյն սկիզբէն ի վեր թէ, Ռուսիա Պադումի մասին իւր յանձնառութիւնները խզած լինելով, Անգլիա եւս պիտի խզէ իւր յանձնառութիւններ ի մասին չէզոքութեան Սեւ Ծովու։ Ռուս լրագիրք պատասխանելով այս սպառնալեաց, կ'ըսեն որ եթէ Անգլիա ձեռնարկէ ի գործ դնել այդպիսի սպառնալիք մը, Ռուսիա ո՛չ թէ խոշոր բառերով, այլ վառօդով ու ռումբով պիտի պատասխանէ։— Ռուս թերթերուն այս յայտարարութեամբ խնդիրը չի լմընար։ Եթէ Անգլիա իրաւունք եւս ունենար մարտանաւ մուծանելու ի Սեւ Ծով, Ռուսիա, պատերազմի ատեն, դարձեալ պիտի հակառակէր «վառօդով ու ռումբով»։ Յորչափ Սեւ Ծովու չէզոքութեան դաշնագրային սկզբունքը կար, Անգլիա մինչեւ իսկ պատերազմի ատեն չէր կրնար մարտանաւ զրկել ի Սեւ Ծով։ Բայց Անգլիա կ'ըսէ հիմա թէ, Պադումի ազատ նաւահանգստին փակմամբ, իւր մասին այս չէզոքութեան սկզբունքը դադրած է դաշնագրային պարտաւորութիւն մը լինելէ։ Եթէ ռուսական նաւատորմը կը զօրէ չափուիլ անգլիականին հետ, անշուշտ կարդիլէ անգլ. մարտանաւուց մուտքն ի Սեւ Ծով։ Բայց Անգլիացւոց խօսքին նայելով, Պերլինի, Բարիզի եւ Լոնտոնի դաշնագիրքը ո՛չ եւս պիտի զօրեն այդ բանէն ետ կեցնել Անգլիան երբ հարկը պահանջէ։

—Պ. Արմենիուս Վամպէրի, երեւելի արեւելագէտն, խուզարկիչն Կեդր. Ասիոյ, Բէլլէ Լէթրէ մէջ հետեւեալը կը գրէ Պադումի խնդրոյն վրայ.

«Երկու տարի յառաջ ակներեւ էր արդէն թէ Ռուսիա փոխանակ քակելու Պադումի հին ամրութիւններն, որպէս կը պարակէր Պերլինի Դաշնագրով, կը նորոգէր զայնս, և նորեր կը կանգնէր։ Բայց առ երեւոյթս օրինաւորոց չդանուելու համար, «ամրութիւնք» բառը մէջտեղ կը ջնջուէր ճարտարագիտաց և չենութեան պայմանագրաց տեղեկագիրներն, և «հիմանց նորոգութիւնք» բառերը կը դրուէին անոր տեղ, մինչ բերդին մէջ մէկ փոքր հիմանց միայն կար։ Սեւ Ծովու արեւելեան եզերաց վրայ միակ ապահով և խորունկ նաւահանգիստը, Պադում, վիճակուած էր Ռուսիոյ ձեռաց մէջ առաջնակարգ բերդ մը լինել, և այժմ իւր ճակատագիրը լրացնելու վրայ է։

«Անցեալ տարի Ռուսիա մեծ փութաջանութեամբ պաշտպանողական շինութիւններ կատարեց ի Պադում, անդրօ-ռուս պատերազմի մը երկիւղին, ըստ որում կը խորհուէր թէ Պադումի Անգլիացիք պիտի արշաւէին ի Կաւկասիա։ Պադումեան դուռն այժմ փակուած է Անգլիոյ դէմ, և եթէ Ռուսիա Պադումի ցՊատուհան իւր բոլոնդակ պաշտպանողական դէմին վրայ պատրաստ գտնուէր, Ռուսիոյ հակադարձական ընթացքին դէմ Անգլիոյ բողոքը կրնար ծանր հետեւանք ունենալ։ Բայց Ռուսիա դեռ եւս չատ հեռի է պատրաստ լինելէ։ Ուստի, Անգլիա կրնայ ելնել 1870 ին գործած սխալն։ Երբ թող տուաւ Կորչաքովի Իշխանին՝ բռնարարել Բարիզի Դաշնագիրը, Ռուսիոյ համար պատուութիւն ստանալով որ նաւարան և նաւատորմ ունենայ Սեւ Ծովուն մէջ։ 16 տարի յառաջ Ռուսիոյ ցուցուած այդ թոյլտուութեան հետեւանքն եղաւ 1877ի ռուսо-թուրք պատերազմը։ Նոյնօրինակ նոր թոյլտուութեան մը հետեւանքը պիտի լինի ռուսо-թուրք նոր պատերազմ մը և Հէրզեգովինայի անկումը։»

ՌՈՒՍԻԱ Ի ՍԵՒ ԾՈՎ. Ռուս կառավարութիւնը մեծ գումարներ որոշած է ծախք ընել Սեւ Ծովու նաւահանգիստները բարւոքելու համար։ Մարիուպոլիի նաւահանգիստն հիմնովին պիտի նորոգուի և ընդարձակուի հինգ միլեոն ռուպլի ծախքով։ Օտեսայի նաւահանգիստն ևս պիտի նորոգուի, և խորութիւնը պիտի աւելցուի։ Առ այս մէկ ու կէս միլիոն ռուպլի ծախք պիտի լինի։ Ինովրոսլաւ նոր նաւահանգիստ մը պիտի շինուի 3,800,000 ռուպլի ծախքով, և պատրաստ պիտի լինի 1888ին։ Զանազան բարւոքումներ պիտի լինին Նիքոլայէֆի, Օչաքովի, Եալտայի, Սեւաստոպոլի, Դայդոնի նաւահանգստաց մէջ, և Քէրչ-Եէնիքալէի ջրանցքի մէջ։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆՈՒՄՆ ՊԱԼԴԻԿԵԱՆ ԴԱՒԱՌԱՑ. Ծանուցինք անցեալները թէ Վլատիմիր Մեծ-Դքսին, Զարին եղբօր, պալդիկեան դաւառներն երթալը վերաբերութիւն ունէր նոյն դաւառաց ռուսացման խնդրոյն հետ։ Տորբաղէ կը հեռագրուի յուլիս 14ին. «Մեծ-Դուքս Վլատիմիր երէկ ընդունեց ազնուականութեան, Հասարարանին և քաղաքային իշխանութեան ներկայացուցիչները։ Բանախօսութեամբ մը, Մեծ-Դուքսն ըսաւ թէ «պալդիկեան դաւառաց մէջ իւր ուղեւորութիւն լոկ զինուորական նպատակ է. բայց և այնպէս ինք քննած է այն բարենորոգումներ, որովք պալդիկեան դաւառաց և Ռուսիոյ միութիւնը կարելի է աւելի ևս սեղմել։»—Դերմանական կուսակցութիւնն, որ յոյժ բազմաթիւ է պալդիկեան դաւառաց մէջ, յոյսեր դրած էր Մեծ-Դքսին վրայ, որոյ կինն է բողոքական Դերմանուհի մը, Մէքլէնպուրկի իշխանուհի մը։ Հիմա դերման կուսակցութիւնը ցաւ ի սիրտ կը տեսնէ իւր յուսավրիպում։

—Պերլինէ նոյն խնդրոյ վրայ կը հեռագրուի. «Վլատիմիր Մեծ-Դքսին բանախօսութիւնն ի Տորբաղ, իւր ուղեւորութիւն զինուորական նպատակի մը վերագրելով հանդերձ, կ'ապացուցանէ թէ Զարն հաստատապէս միտքը դրած է Պալդիկեան դաւառները սերտիւ միացնել ընդ Ռուսիոյ։ Մեծ-Դքսին բանախօսութիւնն աւելի ևս ուշադրութիւն կը դրաւէ այն պատճառաւ որ Տորբաղ կը համարուէր ազգայնութեան պատուարն ի Ռուսիա։»

ՍԵՐՊԻՈՅ մէջ սահմանադրական տագնապ մը ծագած է։ Նորընտիր ելեւմտական առաջին նիստերն արգիլուց։ Ուստի։ Ընդդիմադիր կուսակցութեան Երեսփոխանները ձերբակալեցան։ Բազմաթիւ ընդդիմադիր ելեւմտական ընտրութիւնք անվաւեր հրատարակեցան, և այժմ թէ խորհրդարանն և թէ երկիրն յուզման մէջն են, և Միլան Թագաւորին կառավարութիւնն յոյժ կը քննադատուի։ Բոլոր այս չփոթութեան պատճառն այն է որ Պ. Կարաչանիի նախարարութիւնն իւր խորհրդարանական կացութիւն ապահով չի տեսներ։ Պուլկարիոյ պատերազմին աղետալից վերջաւորութենէն յետոյ, Պ. Կարաչանին, չհամարձակելով նախորդ երեսփոխանութեան առջեւ երթալ, լուծեց զայն, և նոր երեսփոխանութիւն մը կազմեցուցաւ։ Երեսփոխանական ընտրութիւնք ի Սերպիա երկրորդ ատիճանաւ են։ Արդ, Ընդդիմադիրք կ'ըսեն թէ կառավարութիւնն ամենայն ճնշում ի գործ դրաւ առաջին ատիճանի ընտրողաց վրայ։ Ուրեք ուրեք կառավարիչք իրենք իրենցմէ քսանաճ ցուցակներ կը շինեն, և կը ներկայացնեն իբրեւ օրինաւորապէս ընտրեալ ընտրողաց քուէներ։ Ուստի, կը կարծուէր թէ երկրորդ ատիճանի ընտրութիւնքն նշանակեալ երեսփոխանք ամենամեծ մասամբ կառավարութեան կուսակից էին։ Բայց այս կարծեցեալ նախաբարական երեսփոխաններէ չատեր յետոյ տրամադրութիւն ցուցուցին Ընդդիմադիր կուսակցութեան հետ միաբան քուէարկելու, այնպէս որ Պ. Կարաչանին տեսաւ թէ իրան մեծամասնութիւն չպիտի կրնար ունենալ։ Ընդդիմադիրք իրենց այժը կը հաշուէին 78 երեսփոխան, մինչ Նախարարականք էին 82, որոց 42ը միայն ընտրեալ, և մնացեալ 40ը պաշտօնապէս կառավարութենէն անուանեալ։

—Նոր երեսփոխանութեան գումարումէն յառաջ, կառավարութիւնը քանի մը երեսփոխան կը ձերբակալէ, և կը բեկանէ մի քանի Ընդդիմադրաց ընտրութիւնները, որով սոցա թիւը 68ի կիջնէ։ Ընդդիմադիրքը կ'ըսեն թէ այս անօրինութիւնք բացարձակապէս ապօրէն էին։ Կառավարութիւնը կը պնդէ թէ ձերբակալեալ երեսփոխանք հասարակ յանցաւորներ էին, որոց հետ հաշիւ ունէին դատարանք, և որք հետեւապէս չէին կրնար օրինաւորապէս ընտրելի հանդիսանալ։ Բայց որովհետեւ, Պ. Կարաչանիի քսանաճ ընթացից շընորհիւ, քանի մը Նախարարականք եւս Ընդդիմադրաց կողմը կ'անցնին, կառավարութիւնն հիմա կը փորձէ՝ չատ մը հակառակորդ երեսփոխաններու ընտրութիւնները բեկանելով և ընտրութեանց վրայ ճնշում բանեցնելով իւր հլու գործիքներ երեսփոխան ընել անոնց տեղ։ Ընդդիմադիրք կը խորհին խմբովին եղնել Խորհրդարանէն, այնպէս որ ժողովը կորուսանէ իւր օրինական թիւ, և չկարենայ գումարուիլ։ Բայց միւս կողմէ կը վախնան թէ Միլան Թագաւորն, որ արդէն հայտ ա-չք չի նայիր Խորհրդարանին, այս բանէ կրնայ օգտել՝ Խորհրդարանը բոլորովին ցրուելու և երկիրն իբրեւ դիկտատոր կառավարելու համար։

—Վիէննայի քանի մը թերթեր, Միլան Թագաւորին բարեկամ, երբեմն կը յորդորեն զնա «վերջ տալ խորհրդարանական կառավարութեան»։ Կ'առարկեն թէ Սերպիոյ Ընդդիմադիրք կամ արմատական կուսակցութիւնը կը բաղկանայ մեծաւ մասամբ ի Ֆրանսա կրթուած մարդերէ, որք անտի բերած են գաղափարներ Սերպիոյ բոլորովին անյարմար։ Ընդդիմադիրքը կը պատասխանեն Վիէննայի այս լրագրաց թէ Սերպիոյ Արմատականաց մեծամասնութիւնն ո՛չ թէ օտար երկրաց մէջ կրթուած է, այլ կը բաղկանայ գիւղացիներէ, և կը պահանջէ որ Սահմանադրութիւնն անկիրճապէս ի գործ դրուի, ընտրութիւնք ազատ լինին. քուէարկութիւնը գաղտնի և ո՛չ թէ յայտնի, ինչպէս հիմա։ և թէ կառավարութեան ծախքերը զեղչուին, տուրքերն ևս զեղչել կարենալու համար։

—Սերպիոյ ելմտական վիճակն արդարեւ ծանր է։ Երկրին կառավարական եկամուտք 36,000,000 ֆր. են միայն։ Այս գումարէ 17,000,000ը կը վճարուի իբրեւ տոկոս հանրային պարտուց։ 14,000,000ը բանակին յատկացած է, և հետեւապէս 5,000,000 ֆրանք միայն կը մնայ երկրին վարչութեան ծախուց համար։ Այս տարի Սերպիոյ ելմտացոյցին քացը եկամտից կիսուն մաս է, 16,000,000 ֆր. է։ Պուլկարիոյ դէմ պատերազմը մէկ միլիոն անգլ. ոսկի կամ 25,000,000 ֆր. ծախք պատճառեց։ Պ. Միյատովիչ 15,000,000 ֆր.ի նոր փոխառութիւն մը պիտի կնքէր։ բայց առ այս հարկ է տուրքերն աւելցնել, և խորհրդարանը պիտի հակառակի որոց յաւելման, եթէ կառավարութիւնն ընտրական մեքենայութեամբք կեղծ մեծամասնութիւն մը չկերտէ։

—Անցեալ մարտ ամսուն, երբ Պ. Ռիդիչ կը հրաւիրուի Պ. Կարաչանիի յաջորդել, Միլան Թագաւորին կը յանձնարարէ զեղչել զօրաց թիւը մինչև իսկ խաղաղութեան ատեն։ Թագաւորը կը մերժէ, և Սերպիոյ մեծաքանակ զինուորական ծախքերն են գլխաւոր պատճառ այժմեան տագնապին, որոյ ելքը կրնայ լինել Սերպիոյ Սահմանադրութեան դադարումն իսկ։ Դիտելով թէ Միլան Թագաւորն ո՛րչափ անխելքութիւն ցուցած էր իբրեւ սահմանադրական վեհապետ, տարակոյս չկայ թէ այն նաբուլէոնեան արկածախնդրութիւն զոր կը խորհի եղեր մեծագոյն չփոթութեան պիտի մատնէ զինք։ Եւ իւր բաղմաչարչար երկիր։

(Թարգ. 15 յուլիս.)

ԴԱՐԴԱՆԷԼ ԵՒ ՎՈՍՓՈՐ. Թարգմանեց Կ. Պոլսոյ Թղթակիցը կը հեռագրէ. «Պադումի նկատմամբ Ռուսիոյ յայտարարութիւնց վրայ, պետական և նաւային պարկերէ կազմեալ մամուխմարի մը յանձնուեցաւ սեղեկագրել խնդրոյն զինուորական կողմին վրայ։ Կ'ըսուի թէ Պադումի բլրոց պատնէշները, թէեւ յոյժ կարեւոր են պաշտպանողական համար, բայց ինքնին բաւական չեն զՊադում ծովային ամրութեան մը վերածելու։ Իրաց վիճակը տակաւին չատ կը փոփոխի եթէ Ռուսաց թող տրուի ամրացնել զՊադում ինչպէս կամիին։ զի Պադում դիւրաւ կրնայ փոխուիլ անառիկ փերդաքաղաքի մը։ Եթէ կ'ուզուի թող չտալ, որ Ռուսիա ապէր լինի Սեւ Ծովուն, հարկ է աւելցնել Սինոպի ամրութիւնները, որոց ուշադրութիւն չի տրուիր։— Ռուս կառավարութիւնն պատօնութիւն խնդրելով որ իւր Սեւ Ծովուն նաւատորմին համար չինուած քանի մը ծովամարտակիրք նեղուցներէն անցնելով Սեւ Ծով մտնեն, և տիզրան առարկութիւն եղաւ, բայց ապա հաճութիւն տրուեցաւ, բայց ապագային համար օրինակ չլինելու պայմանաւ։ Թէ՛ Ռուսիա և թէ Ռումանիա նմանօրինակ խնդիրներ բրած են մերթ ընդ մերթ, և ի վերջոյ Բ. Դրան հաճութիւնն ստացած են։»

ԲԵՐՈՒԻ ժողովուրդը կառավարութենէն կը խնդրէ երկրին արտաքին ծիրը։

—ՏԻՏՈՒՈՅԻ նորահաստատ արձանին մերկացումը տեղի ունեցաւ յուլիս 15ին ի Բարիզ։ 1882ին Տիտոյի հարիւրամեայ տօնել ուզուեցաւ Ֆրանսայի ամէն կողմը, բայց չյաջողեցաւ։ Ապա որոշուեցաւ հանրային հանգանակութեամբ արձան մը կանգնել, և այս համեստ ձեռնարկ յաջողցաւ։ Ռուսիոյ հանգուցեալ Կայսրը մեծ նպաստ մ'ըրաւ արձանին կառուցման համար. զի Տիտոյ երկար թղթակցութիւն մ'ունեցած էր Ռուսիոյ Կայսրենի Կայսրուհւոյն հետ, և Բեգերպուրգի գացած էր, ուր շատ մեծարուցած էր անուանի Կայսրուհւոյն հետ, որ իւր մէկ գրութեան մէջ կ'ըսէր թէ իւր ծանկեր Պ. Տիտոյի մատանոյ սև գոհարը պոյտ հետքերը կը կրեն, իբրեւ նշանակ ֆրուելի խմաստէրին խօսանցիսան ջերմութեան, . . . եթէ ոչ ուրիշ բան։»

—ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԵՒ ԱՒՍՏՐԻՈՅ կառավարական թերթերը չատ ուրախ են Պ. Կլոսադոնի պարտութեան համար։ Ցարանայի և Իտալիոյ ազատական թերթեր կը ցուցնեն Ռուսիոյ կառավարական թերթեր աներեն աւելի կը ցաւին, . . . և այս լաւ միայնութիւն մը չէ Պ. Կլոսադոնի համար։

—ՈՒՍԱԴԻՐի զանազան կողմերը բաւական արիւնռուշտ կռիւներ տեղի ունեցան նախորդ շաբթուն մէջ։ Դիրոնի գաւառին մէջ, ի Թօլոսլոնա, սոցիալիստական ցոյց ամսոյս մը յարձակեցաւ Օրանժեան ամրի մը վրայ։ բայց ետ մղուեցաւ զրկուելոց հարուածովը։ Յաջորդ գիշերը Պէլիսարդ յոյժ գրգռեալ վիճակի մէջ էր Ռոտիկանութիւն և ժողովուրդ իրարու վրայ կրակ կրնէին անիսիր, և երկուսանք չատեր վիրաւորեցան։ Յաջորդ օրն ի Պէլիսարդ կառավարի կոչիս մը տեղի ունեցաւ։ Կաթոլիկ Իրլանդացւոց ամսոյս մը Օրանժեան խմբի մը վրայ յարձակեցաւ։ Ոստիկանք և զինուորք միջամտեցին, բայց քարերով ընդունեցան։ Կրակ բրին, և կրակ ընդունելով մի քանի անգամ ետ մղուեցան։ Ոստիկաններէն և զինուորներէն քանի մը սպայք ևս մեռելոց մէջ են։

—ՍԱՂՈՒԱՅԻՆ ՏՕՆԻՆ առթիւ ի Ֆրանսա տեղի ունեցած դէպքերն այս տարի նախորդ տարիներէն պակաս են։ կը հեռագրէ Հաւաս։ Քիչ չատ քան մը եկեղեցիք և եկեղեցականք կը վնասուին նոյն օր։ Այս անգամ միայն Իրի եկեղեցին կրակ տուին, որ հրոյ ճարակ եղեր է։—Լոնշանի զօրահանդէսին վերադարձով դպրոցական դեռատի զինուորական մը բարեկամ մը կ'ըսէ. «Ցուսամ թէ այդ հրացանովդ օր մը գոնէ հինգ Բրուսիայի պիտի ստանեմ։» Եւ պատանին կը պատասխանէ. «Կը յուսամ ամենէն առաջ հինգ եկեղեցական սպանել։»

—ՍԵՐԳ կառավարութիւնն արգիլեց Սերպիոյ ճանապարհ ի Պուլկարիա և ի Թուրքիա զինուց և ռազմանիւթոց փոխանցումը։

—)(31)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼԵՈՆ ՏԸ ԹԷՆՍՈՅ

ՏԻԿԻՆ ՎԻԼՖԷՐՈՆ ՈՐԴԻ

ԻԱ.

—Ուրեմն, տարաչարհեայ տեսակիները փորձէ։ Ասա դէշ չէ։ Օ՛ն թոթվէ քիչ մ'այդ ճանձրացեալ դէմքդ եւ եկ սա տիկնանց ներկայացնեմ քեզ։ Ահ, եթէ դիւանագէտ լինէիր, ինչ յաջողութիւն։

—Թու սուրբիդ համար կը քարոզես։

—Ինչպէս սուրբ, Ասուա՞ծ ըսէ։ Ասա դիւանագէտն ամենայն ինչէ, եւ եթէ ես դեսպան լինիմ երբէք, կը տեսնեն ո՛ւր կ'ընտրեմ բնակարան։ Անշուշտ լաւ ես այն երջանիկ ժամանակն, ուր ամենամեծ տիկնանց համար պատիւ մ'էր նշմարուիլ թագաւորէն։ Ասա, ամեն դեսպան մէկ մէկ Լուի-Ֆանկիլի են։ Տե՛ս, սա նոտով դեղուհեաց մէջ իմ պեսս կրնար թաչինակը նետել ըստ դիպաց, եթէ իւր առաջնան վիճակը չարդելլար։ Այս խեղճերն ալ կը մերթարուին համոզելով զիրար թէ նորին Վատմութիւնը զիրենք չարունակ լեզուի կը բերէ։

—Այդ ըսածիդ նայելով, կը կարծեմ թէ Կ. Պոլսոյ մէջ քարտուղարի պաշտօնը մարալի է։ Կրսի արուարձանին պարտէզներէն միոյն մէջ թիթեռնիկ գործածելու պէս բան մը։

—Կը սխալես, բարեկա՛մ։ Անշուշտ քեզ ալ պատահած է երբեմն վարդի կոկոնի մը մէջ բզէզ մը զետեղուած գտնել։ Կոկոնը կը բացուէր, բզէզը դարձեալ կը կենար անդ, առանց բնաւ բանալու իւր թմրած թեւերը՝ մինչեւ իսկ վարդին թերթերը թափիլ սկսած ժամանակ։ Ահա այսպէս կ'անցնին ատ իրերը։ Թիթեռնիկ բնաւ չկայ։ ամենն ալ բզէզ են։ Պէտք է հաւատալ թէ երկրին օդէն են։

—Կարելի չէ։

—Այո՛, ճշգիւ ըսածիս պէս է։ Տես, օրինակի համար, օտարազգի պաշտօնակիցներէս մին, որ նա տարեւոր գեղուհւոյն թիկնաթոռին ետին կանգնուն կեցած է։ Յատաջացման ամեն առաջարկներն յամառարար կը մերժէ։ Հրաժեշտ չառնուր երբէք, սպասելով որ այդ բացուած վարդն ալ իւր կողմէ իրեն մ'զգայ պատրաստ մ'ընելու ի Ֆրանսա։ Այսպէս իւր ատարէզը կորսնցնելու վտանգի մէջ ընկած է։ Կէս մեղկացած է։ «Հանգուցաւոր մարդը» կը կոչեն զայն։ Զան զի իւր տարփուհւոյն ճաշական օրինակելով, իւր դանդիզը լցուցած է ճարտարապէս կապուած ժապաւէններով։ Վերջապէս լմնցած է։ Բզէզ մ'է։

—Եւ դո՞ւ։

—Ես տակաւին կը մնաքառիմ, զանն զի դեռ վեց ամսէ ի վեր եկած եմ։ Ամէն զատ նոր եկողներն երկու կամ երեք արգահատող կանայք կը գտնեն ատ, որք դեսպանատան պաշտօնէից պտրապ մնացած միջոցներուն մասնագիտութիւնն ունին։ Առաջին առթիւ անոնցմէ մին ցուցնեմ քեզ, զոր «Ասպարիզուհի» կը կոչեն, զանն զի ամենքն ալ գրկած ենք զայն։ Բայց, վաղ կամ անադան, ես ալ պիտի պարտաւորիմ մուսներուն պէս լինիլ, եւ բզէզ դառնալ։ Ապա թէ ոչ, անկիրթի կարգ պիտի անցնիմ։ Այն մարդոց պիտի նմանիմ, որք կերակրոյ մ'ամեն մասերը կը խառնեն պատառ մ'ընտրելու համար։ Տեսնողները կամացուկ մը կը գոչեն անոնց. Օ՛ն, շուտ բրէք։

—Ուրեմն, քիչ մ'անկանոն է Կ. Պոլսոյ եւրոպական ընկերութիւնն։

—Անկանո՞ն, ընդհակառակն։ Անկարգութեան մէջ կանոնաւորութի՛ւն։ Երբոր աչքդ վարժուի, ինքզինքդ այնպէս պիտի գտնես, ինչպէս աստղաբաշխ մ'ատեղաց աւերեւոյթի անկանոնութեան մէջ։ Երբոր մոլորակ մ'երեւնայ, անսխալաբար կը գուշակես թէ արբանեակն հեռի չէ։ Բայց կեցցի՛, մոլորակ ըսի, աւասիկ հորիզոնին վրայ նոր երեւցածներէն մին, որ՝ յիրաւի՝ բաւական զուարթութեամբ կ'ելնէ ի գագաթնակէտ։ Մտիկ ըրէ եւ նայէ։

Զահերով լուսաւորեալ տափանաւին վրայ յաղթահատակ գեղանի կին մը կանգնած էր, որուն երեսը կիսով կ'երեւէր մազերուն վրայ ձգած սաղեներէն, եւ բառանին ցայտանուադը կ'երգէր։ Զայնն անատգիւտ չէր, բայց երգչուհին անվեհեր էր, եւ իւր համարձակութիւնը, խուսմբին տարօրինակութեան հետ միանալով մոռցնել կուտար նորա տաղանդին թերութիւնը։

—Ահա կը տեսնես ու կը լաս, շարունակեց Լապորտ, զգեստի տիկին Մուճռուլոյ, հելլենական հիւսպատոսին կինը։ Առաջին տեղը չկրնայ բանելուն վրայ ինքզինք կը մխիթարէ՝ իւր ախորժաչարժ անձովն եւ քիչ մ'ալ մանկամարդական արդզարդով դեսպանոց մեծ մասին դաւելիներուն մէջ սիրարի ընդունելութիւն գտնելով։ Կրնամ իսկ վստահիսկ լինիլ, որ անոր վրայ նամանձելու պատիւ կ'ընեն նմա, առանց խոստովանիլ ուզելու։

—Բզէզ մը կայ։

—Դեռ թիթեռնիկ են։ Այդ զեղուհի, թէ եւ՝ քիչ մը դանեկիկ իւր ճոխապանծ երեւոյթին տակ, տասն ութ-ամսէ ի վեր միայն ամուսնացած է։ Այրն, որ ազատ աչերուն համար առաւ զայն, երիտասարդ չէ, բայց հարուստ է, եւ շատ կարող է կ'ըսուի։ Բայց որչափ եւ կարող լինի, կը յոգնի օրեմ պարոն հիւսպատոսն, որ իրեն մոռածութեան նիւթ ընէ սա հուշկապուտ բանաձեւը. Զէ՞նշ էեցէ՛ր, սաղարթ-ինչ ըրէ։

—Տես, ըսաւ Մորիս, ցոմաք կ'ելնէ։

—Անշուշտ։ Ֆրանսական դեսպանատունն անոր չհամատակութենց սիրելի հանդիսավարն է, զան զի նախ մեր պետն յոյժ կնոհամոյ է։ Երէկուրդ՝ դեսպանուհի չկայ։ Եղբորդ՝ քարտուղարներն անդիմադրելի են։

Արդէն, տիկին Մուճռուլոյ, իւր յանպատրաստից կազմած երաժշտախմբին ուրիշ անդամց հետ յամրաբար վեր կ'ելնէր մարմարեայ սանդուղքն աստիճաններն, զորս կ'աւէլէր իւր երկայն շրջազգեստին սատրոտով։ Ուղեկցութիւնը կը փակէին ջահակիրք, որք դարատարին ետեւէ կողմը շարուելով՝ ակնախտիլ առատ լոյս մը սփռեցին անդ։ Դեսպանը մեծ փութով վազեց դիմաւորել զայն։

—Զեզ կէսպատրաստ պիտի նմանցնէի, ըսաւ, իւր երեքկարգեան ցգկանաչին վրայ, բայց ապացոյց մը չկայ թէ կէսպատրաստ ձեզ պէս երգել գիտէր։

Լապորտ չկրցաւ ծիծաղը բռնել, եւ արմենիոյը խթելով զՄօրիս, ըսաւ կամայ մը։

—Թշնամութիւնը վրայ տուաւ։ Գեղուհին չգայրիր հմմտեմամբ, եւ ես կը կարծեմ որ սարսափելի տագնապի մէջ կը ձգէ զայն։ Եթէ հարցնէ թէ ինչ է եւրեքկարգեան ցգկանաւն։

Ինչ եւ իցէ, Կէսպատրաստ իւր ճաշակին յարմար գտաւ դեսպանին գովեստը. վստահութեամբ ժպտեցաւ, ազնուկեց չորջանակող այրերն ու կիներն, եւ հեշտաբար թիկնաթոռի մը մէջ նստելով գոհ երեւցաւ իւր մուտքին վրայ։ Նոյն վայրկեանին, ջահերուն լուսով նշմարեց երկու բարեկամներն, որք մեկուսացեալ կը խօսակցէին։

—Վասմոմիթ՛ն, ըսաւ հոտրտուելով, ձեր տան մէջ դաւեր կը նշմարուին։ Ա՛յլ են սա դառապիրքը, որք սուներին մէջ պահուըտած են։

—Պարոնե՛ր, պարոնե՛ր, կոչեց դեսպանը, հանեցէք մատ դալ, եւ ցոյց տուէք թէ ձեր վրայ ո՛չ դաշունք, կան ո՛չ թոյն։

—Սատանան տանի սա մեծամիտ կինը, մրմռաց Լապորտ։ Երբոր տեղ մ'երթայ, պէտք է որ ամեն մարդ կամուրջին վրայ գտնուի։ Օ՛ն, քալէ, միայն թէ չատ յանդգնութիւն մի՛ ունենար մեր պետին առջեւ, վասն զի չարիք։

Եւ ակամայ գնացին ակուսմբին մատ։ Տիկին Մուճռուլոյ ձեռքն երկնցուց երիտասարդ գիւանադէտին, իբրեւ վաղեմի ծանօթի մը։ Ցանկարծ, նշմարելով զՎՅորին, բուռն զարմանք մը ցոյց տուաւ, որուն երիտասարդն ալ բաժանորդ եղաւ։

—Ի՞նչպէս, գոչեց, քիչ մը չփոթելով նախ, գո՛ւբ էք, գո՛ւբ էք։

Ամեն ոք տեսաւ թէ Տօքթորին երեսին գո

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովոյ երկրորդ նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Պատրիարքարան, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի։

Ժողովը գլխաւորաբար զբաղեցաւ անհատական խնդիրներով եւ յառաջիկայ նստոյն համար հանրային խնդրոց օրակարգ մը պատրաստեց։ Ազգային վարժարանաց կրօնի ուսմանց տարեկան հարցաքննութեանց ներկայ գտնուելու համար քննիչներ կարգեց իւր անդամներէն։

Ժողովն ի լրոյ տեղեկանալով որ վերջերս հրատարակեալ աչխարհաբար Աւետարանի պատրաստութեան աշխատակցած են հայ եկեղեցականք ոմանք եւ թէ նախորդ կրօն. Ժողովն այս մասին տեղեկութիւն չունի, յանձնարարեց Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հօր, որպէս զի առ այդ պէտք եղած քննութիւնը կատարելով արդիւնքը տեղեկագրէ Ժողովոյն։

Ինչպէս որ երէկ ծանուցինք, Բաղէշի նախորդ առաջ. Տեղապահ Կէօմրիւքճեան Արժ. Մովսէս վարդապետ հեռագրաւ ծանուցած էր Ազգ. Պատրիարքարանի թէ իւր հաշիւները տակաւին տեսնուած եւ յայտնդն հասած չը լինելով ստիպուած է առ այժմ Բաղէշ մնալ։

Ի պատասխանի այդ հեռագրոյն, Ս. Պատրիարք Հայրն հրաւիրեց Մովսէս վարդապետին որ առանց իւր յայտնդին գալստեան սպասելու անմիջապէս Ազգ. Վարչութեան կողմէ իրեն որոշուած տեղն երթայ։ Ն. Ամենապատուութիւնը նոյնպէս գրեց Բաղէշի Խառն Ժողովոյն որպէս զի Մովսէս վարդապետի հաշիւները կարգադրեն, եթէ կան։

Մեզ կը հաղորդեն թէ Բերայի Ասորւոց վարժարանին չինութիւնն, որ երկու տարիէ ի վեր ընդհատուած էր դրամի պակասութեան պատճառաւ, մէկ երկու շաբաթէ հետէ վերսկսած է և ամէն միջոցներ ձեռք առնուած են որպէս զի այս անգամ կարելի լինի ի յանգ հանել զայն։

Այժմ բաւական պատրաստ դրամ կայ, Ասորւոց ձմեռուան պարահանդէսի արդիւնքէն և Սթէֆանովիչի կտակէն գոյացեալ, և յուսալի է որ հետզհետէ նուիրատուութիւններ լինին այլեւայլ կողմերէ։ Ամբողջ վարժարանն, հողով և չինութեամբ, պիտի արժէ 4500 ոսկի, և կրնամ է մեծապէս օգտակար լինիլ Գասըմ Բաշայի և չէլաքայեց թէ Ասորի և թէ Հայ տղայոց՝ որք առ ի չգոյէ կանոնաւոր դպրոցի, կամ ծէղոյիթներուն և Վրացի կրօնաւորաց վարժարանները կը յաճախեն և կամ փողոցները կը թափառին օրն ի բուն։

Կը խնդրուի մեզմէ ծանուցանել՝ թէ Օրթագիւղի Հայկական Կրթարանի Մրցանակաբաշխութեան հանդէսն այս տարի պիտի կատարուի Կրթարանին վերաբացումէն յետոյ, այսինքն՝ Սեպտ. 14 կիւրակի օր։

Հետեւաբար արձակուրդն սկսած է և պիտի տեւէ 7 յուլիսէն ց24 օգոստոս, երկուշաբթի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՊԱՇԹՈՒԹԻՒՆՔ

Նախընթաց գիշեր Եըլտըզի պալատան մէջ ի պատիւ Բաղդաքոզի ծովակալին տրուած հացկերոյթէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանն առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց Ոստիկանութեան վերատեսուչ Քեամիլ պէյի։

Հրամանաւ Վեհ. Սուլթանին, երրորդ զօրաբանակի հրամատար անուանեցաւ Ֆէրիդ Փաշան՝ որ մէկ քանի օրէն իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ԿՐԻՏՏԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Կրէտէի Ընդհ. Ժողովոյ բացման առթիւ, կուսակալ Սավա փաշայի արտասանած բանախօսութեան մէկ կարեւոր մասն հրատարակեցինք երէկ։ Ըստ նորագոյն տեղեկութեանց, այդ բանախօսութեան մէջ յիշուած է նաեւ կղզւոյն ելմտական վիճակը։ Ներկայ տարւոյ Պիւտճէի հաստատեալ գումարն է 15,201,232 ղրուշ, որոյ մէջ հաշուուած են նաեւ նախորդ շրջանների պահանջք մնացած գումարներն որք ներկայ շրջանի մէջ դանձելի ենթադրուած են։ Մասնաւորապէս, որ կը պարունակէ նախորդ շրջանների բացերը, կը հասնի 16,598,332 ղրուշի, որով 1,397,100 ղրուշի բաց մը կայ։ Բանախօսութեան մէջ յիշուած չեն այն միջոցները որք պէտք է ձեռք առնուին այս բացը դոցելու համար։

Ժողովոյ առաջին նստոյն մէջ միջադէպ մը պատահեր է։ Քրիստոնեայ երեսփոխանաց մին առաջարկեր է որ, ինչպէս կը լինի ամէն սահմանադրական ազգաց խորհրդարաններուն մէջ, Կրէտէի Ընդհ. Ժողովն եւս արտօնուի ուղերձ մը պատրաստել ի պատասխանի Նախագահին բացման ճառին։ Սակայն փաշա յայտարարեր է թէ կրնայն Ընդհ. Ժողովը մինչեւ ցարդ հետեւած չլինելով այս խորհրդարանական սովորութեան, ինք թոյլ չեր կրնար տալ որ և ոչ իսկ քննարկութիւն կատարուի այս առաջարկութեան վրայ, թէեւ քրիստոնեայ երեսփոխանը այժ կուսաս առնոր։ Այս յայտարարութեան վրայ, մեծամասնութիւնն համակարծիք դտնելու է կուսակալին որ, ըստ կրկական կանոնագրոյն, Ընդհ. Ժողովոյ նախագահն է միանգամայն։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԴՈՐԾԵՐ

Սոֆիայէն յուլիս 3/15 թուով կը գրեն առ Մեծիրէ.—

Ազգ. Ժողովոյ երկուշաբթի աւուր նստոյն մէջ, պատերազմական նախարար Նիքիֆորոֆ գնդապետն առաջարկեց 36 միլիոն ֆրանքի փոխառութիւն մը կնքել, զինուորական ծախուց համար։ Ժողովն որոշեց յայսօրդ առաւօտուն դռնփակ նստի մէջ նկատողութեան առնուլ այդ առաջարկը։ Բուլկիրի երեսփոխան Պ. Վիւլբօ Նէյչօֆ դիտել տրուած լինելով թէ պէտք չիկար այսպիսի զգուշութեանց դիմելու, որոշմով կարծես թէ կառավարութիւնը ժողովոյ կոկորդէն կը սեղմէ, նախարարապետ Պ. Բարավէլոֆ կառաղաբար ոտք ելաւ և մեկնեցաւ ժողովասրահէն, պահանջելով որ Պ. Վիւլբօ Նէյչօֆ օրինաց բոլոր խստութեամբ պատժուի անմիջապէս։

Ասոր վրայ, բուռն վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ։ Նախագահն Պ. Տգամպուլոֆ՝ իւր բոլոր ճարտարութիւնն ի գործ դրաւ ի նպաստ նախարարութեան և Պ. Վիւլբօ Նէյչօֆ հուսկ ուրեմն գատապարտուեցաւ ժողովատեղիէն անմիջապէս մեկնելու։

Ընդդիմադիր կուսակցութիւնն ի զուր բողոքելէ յետոյ, հեռուեցաւ Պ. Նէյչօֆի։ Դիտելի է որ ազակղմեան երեսփոխաններէն շատեր ալ նոյնն ըրին։

Բիչ վերջը, հանդարտութիւնը վերահաստատուելով, վիճաբանութիւնը վերսկսան։

Ընդդիմադիր կուսակցութեան թերթերը կը յայտարարեն թէ կառավարութիւնը խորհրդարանէն 125 միլիոն ֆրանքի վարկ խնդրած և ստացած է, և կը յարեն թէ այս արդիւնք ձեռք բերուած է նախարարութեան նպաստաւոր երեսփոխանաց ազակցութեամբ միայն։

Յունաստանի Բաթրաս քաղաքին մէջ հրատարակեալ Ամբոլիբոս լրագիրը կիմանայ թէ Գերմանիա, Աւստրիա և Իտալիա միացեր են թէ յարձակողական և թէ պաշտպանողական կերպիւ արգիլելու համար Ռուսիոյ զինուորական միջամտութիւն ի Պալքանեան թերակղզին, մասնաւորաբար ի Պուլկարիա և թէ Աղեքսանդր իշխանն ամէն պատուհասանութեանց դէմ պէտք եղած պահպանողական միջոցները ձեռք առնուլ սկսած է։

Թուրքիոյ զայս արտասպելէ յետոյ կը յարէ. «Վերոյիշեալ լրագրոյն տեղեկութեանց շատ հաւառք չընծայուիր և կրնանք ըսել թէ այն կարգի երեւակայական զրոյցներու կը վերաբերի այն որք երբեմն երբեմն հրապարակի վրայ կը շրջին»։

ԿԱՅՍ. ԴԱՆՁՆ ԵՒ ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Այս խորագրին ներքեւ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք Լէյպզիգ Հերալտի երեկի թուոյն մէջ.

Սպասելով որ հետզհետէ դանձուին տասանորդի տուրքերն, որք շնորհիւ վերջերս հաստատեալ վարձակալութեան դրութեան, հասութից մեծ առատութիւն մը կը խոստանան, կայս. Դանձն առ այժմ նուազ կարեւոր տուրքերը միայն ունի իւր տրամադրութեան ներքեւ պէտք եղած պատրաստի դրամն հայթայթելու համար։ Պանքային նոր փոխառութիւնը կանխաս առնուած է այն արտասովոր պարագայից պատճառաւ որք զինուորական ծախքեր յառաջ բերին, և կրնանք ըսել թէ այդ վարկ ամբողջովին սպառուած է։ Այսպէս, քանի մ՚օր առաջ, Պանքան 50,000 ոսկւոյ փոխառութիւն մը կընէր և ելմտական նախարարութիւնը կը բանակցի այս պահուս 250,000 ոսկւոյ նոր փոխառութեան մը համար։

Յունիս 1/13 ին, ելմտական նախարարութիւնն հեռագրաւ հրաման ղրկեց գաւառական իշխանութեանց որպէս զի Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղերուն յատկացնեն մաքսատանց զուտ հասոյթներն, որպէս կը տրամադրէ մայիս 29 ին կնքեալ պայմանագիրն։ Այս կերպով դանձելի գումարները կեդրոնական մաքսատան մոտ հաշուոյն պիտի անցնին, որ պարտի ամբողջացնել Պանքային հաստատելի տարեկան 6,500,000 ոսկւոյ գումարն, եթէ գաւառաց հասոյթներով կամբողջանայ այն։ Առաջին տարեվճարը պիտի լինի 325,000 ոսկի։ 1 առ 100 գլխավճարը դրծագրուիլ պիտի սկսի երկրորդ եւ յաջորդ տարիներէն որոց տարեվճարը պիտի լինի 390,000 ոսկի։

Պանքային ձեռամբ շրջաբերութեան հանուելիք արժեթուղթք տպուած չեն տակաւին և գուցէ երկու երեք ամիսէն հարիւ՚ պատրաստ լինին։ Առաջին կարգոնը պիտի վճարուի յառաջիկայ յունուարին։ Ցայսմանէ է թէ շրջաբերութեան հանուելիք վեցուկէս միլիոն արժեթղթոց երկու միլիոնը կայսերական Գանձուն տրամադրութեան ներքեւ են։

Սպանիական նորընտիր դեսպան Պ. Բրեսբօ վաղը պատիւ պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու և իւր յանձնարարագրերը պիտի մատուցանէ։

Երէկ դեսպանաց ընդունելութեան սովորական օրը լինելով, անմսգմէ շատեր ընդունեցան Արտաքին գործոց Վարչնախարարին կողմէ։ Նոյնպէս անգլիական և պարսկական դեսպաններն ու ռուսական գործակատարը Բ. Դուքն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

Բ. Դրան կողմէ կարգեալ յանձնաժողով մը որոյ կը նախագահէ Թուրքիոյ երկաթուղեաց ընդհ. տնօրէն Խայրէտտին պէյ և անդամք են կամիրոյց և խճուղեաց քննիչ Պ. Պրիս և Հանրադուտ շինութեանց նախարարութեան պաշտօնեայներէն Պէյհճէտ պէյ և Սալիհ էֆէնտի, շաբաթ օրը մայրաքաղաքէ Մէրսին ուղեւորեցաւ։

Այս յանձնաժողովոյ պաշտօնն է ընդունիլ Թարսուս-Սամանայի երկաթուղոյ գիծն. իսկ Մէրսին-Թարսուսի մասն աւարտած և յանձնուած լինելով, կը շահագործուի արդէն։

Փարիզի գերմանական դեսպանատան առաջին քարտուղար Պ. Բիլէրլէն-Վաէխդէր Կ. Պոլիս փոխադրուած է նոյն պաշտօնով և Կ. Պոլսոյ դեսպանատան խորհրդական Պառօն Թիլման Սոֆիայի գերմանական ընդհանուր հիւպատոս անուանուած է։

Ռուսական դեսպան Պ. Նելիտոֆ վաղը մայրաքաղաքէ կ՚սպասուի։

Հելլենական սահմանակիցոյն վրայ գտնուած օսմանեան զօրաց հրամատարներէն Ֆէրիդ Իսկէնտէր փաշա մեռաւ։

Խաբէնտէր փաշա ընկի հունգարացի էր։ Հելլենական սահմանագիծոյն վրայ վերջին անգամ տեղի ունեցած կռիւներուն մէջ մեծ քաջագործութիւն ցոյց տուած է։

Աւստրիոյ թագաւորն իտալական թաւի պատուանշանը շնորհեր է տատրիացի փաստաբան Պ. Բէտրէլլիի որ բազում ծառայութիւններ մատուցած է մայրաքաղաքիս իտալական դաղթականութեան։

Առեւտրական նախարար Հադդը փաշայի հրամանաւ, Զօրայի կայս. Գոմիսէր Բէֆիզ պէյ այս պահուս կաշխատի առեւտրական սակարանի մը կազմակերպութեան որոյ հաստատութիւնն արտօնուեցաւ Վեհ. Սուլթանի Իրատէով։ Այս առթիւ Բէֆիզ պէյ յաճախակի բանակցութեան մէջ է Առեւտրական Սենեկի վարչութեան հետ։

Աւէ-դրէան Լրտէրը կիմանայ թէ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան և Ծխախոտի Բէյֆիի ընկերութեան միջեւ վերջերս գոյացեալ համաձայնութիւնն, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, գործադրութեան դրուած է արդէն։ Ըստ այսմ, Բէյֆիի տնօրինութիւնն Պարտուց վարչութեան նախորդ և ներկայ ամսոց հասոյթներէն 100,000 ոսկւոյ գումար մը վար դրեր է ի հաշիւ այն գումարոց զոր Բէյֆին կը կրէ յունական ծխախոտին յեգիպտոս ներմուծման պատճառաւ։

Պ. Վիթիէ անուն ֆրանսացի մը կայս. կառավարութենէն մենաշնորհ խնդրած էր Մարմարայի մէջ նաւաձիգ շոգենաւեր բանեցնելու։ Բ. Դուռն յանձնարարած լինելով Առեւտրական Սենեկին՝ քննել ներկայացեալ առաջարկն, այս վերջինը տեղեկագիր մը մատուցած է որ Պ. Վիթիէի ծրագրին անպատուս եղրակացութեան մը կը յանգի։ Հետեւաբար խնդրոյ տրուած է ֆրանսացի ձեռնարկուին թէ իւր առաջարկութիւնն չկրնար ընդունուիլ։

Երէկ առաւօտ Եւրոպային մայրաքաղաքս վերադարձաւ Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութեան անդամ Պ. Կէօշէր։

Ագրանուպոլսէն կը գրեն առ Թարէմ թէ պահեստի զօրքերը մէկ կողմէ իրենց տեղերը կը ղրկուին։

Դարդանելի հելլենական հիւպատոս Պ. Զերվօս պաշտօնակ եղեր է։

Կայս. երրորդ զօրաբանակի հրամատար Ֆէրիդ Ապոի փաշա նախընթաց գիշեր յանկարծամահ եղաւ։

Մասնաւոր հեռագիրը կը ծանուցանէն թէ Օսէայի մէջ ալիւրի գնները մեծապէս ինկեր են։

Սապէրն կիմանայ թէ Մախսուսէի վարչութիւնը բանակցութեան մէջ է Մասանուն անգլ. շոգենաւային ընկերութեան հետ, կղզիներու երթեւեկութեան յատկանալի երկու շոգենաւ գնելու համար։

Անգլիական դեսպան Սըր Էտ. Թորնթըն երէկ շոգեմակոյկով Թարապիէն Պոլիս եկած պահուն Բաւէլի Հիսարի առջեւ շոգեմակոյկին պատուոյն կոչեցաւ բոլոր հոսանքին մէջ զեփիսարուելով կրցաւ մինչեւ Արնաւուտլուկ հասնիլ ուր օսմ. պահակ շոգենաւն մակոյկ մը ղրկեց և դեսպանն առնելով Օրթագիւղի նաւամատոյցը հանեց։

Թէրէքի Ագրիանոպոլսոյ թղթակիցը յուլիս 5 թուով կը գրէ.—

Կայս. անձնական Գանձուն կողմէ երկրորդ զօրաբանակի հրամատարութեան ուղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ հրամանաւ Վեհ. Սուլթանի, Գրէդ Ֆրիտէի մէջ գտնուած երեք արքունի պատանդներ երկրորդ զօրաբանակի ձիերուն յատկացուած են։

Քաղաքային Բժշկական Վարժարանի յանձնաժողովն այս աւուր թուրք լրագրաց միջոցաւ պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ, նկատելով որ Բժշկական Վարժարանէ փոխական ստանալով երեսուն աշակերտք կը փոխանի իրենց անուններն, որով չատ մը դժուարութեանց տեղի կուտան երբ ուզէ պաշտօնատունէ մը անոնց վրայ տեղեկութիւն պահանջուի, յետ այսորիկ կայս. Բժշկական Վարժարանէն փոյթեալ բժիշկներու եւ դեղագործներու պաշտօնագրոց վրայ դրուած ստորագրութիւնները պէտք է համապատասխանեն փոխականներու մէջ գտնուած անուանց։

Ցիւրեալ Յանձնաժողովն հետեւեալ պաշտօնական ազդն ևս հրատարակած է.

Բոլոր նահանգաց մէջ տատնեւնդ տարիէն առելի ժամանակէ ի վեր անձամբ գեղագործութեամբ զբաղողք, առժամեայ արտօնութեան մը համար, պարտին մինչեւ 1303 տարւոյ փետրուարի վերջը կայսերական Բժշկական Վարժարանը դիմել եւ դէպ ազգ եղած քննութիւններ տալ ի ձեռին ունենալով տեղական կառավարութեան մէկ պաշտօնագիրը փաստող թէ այդ անձինք 13 տարիէ աւելի դեղագործութիւն ըրած են։ Սակայն անոնք որք այդ թուականէն յետոյ, այսինքն մարտին սկիզբէն եռբը ներկայանան, քննութեան չպիտի ընդունուին եւ միմիայն օրինաց պահանջմանց համաձայն վիճակի մէջ գտնուողները պիտի կրնան նոյն Բժշկական Վարժարանի մէջ տրուած դեղագործական դասախօսութեանց հետեւիլ։

Հանգուցեալ Խալիլ Շերիֆ փաշայի ամուսին Լաֆտանտի Նազլը Հանում երէկ Ադրիանոպոլսոյն մայրաքաղաքս եկաւ։

Իզմիրի լրագրաց մէջ կը կարդանք. Այսրնի Զալ գիւղաքաղաքի շրջակայքը քսանի չափ ուղղակիներ յայն վաճառականաց վրայ յարձակեցան որք Սպարթէն և Ագ Շէհիրէն Էյիգալ կերթային։ Աւազակներն վաճառականաց վրայ գտնուած 4209 մէճիտը, հագուստներն և պայուսակներն անդամ կողոպտեցին։

Այսրնի երկաթուղեաց Տնօրէն Պ. Բիւրսէր մայրաքաղաքս եկաւ։

ԱՆԶԳԵՒԱՆՈՅՔ

ԲՈՐՍՍՕԼԵՐԻ ԼԵՕՆԷԶԻ

Անձրեւանոցներու ամբողջ հաւաքածոյն

ՄԵԾԱՐԱՆԱԿ ԳՆՈՂԱՑ

Տրամադրութեան ներքեւ կը գտնուի

Ներկայ 3/15 Յուլիսէ սկսեալ

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՔ

ՏԵԱՐԲ ՇՆՈՐՀԻ ԵՒ ՆԵՂՐՈՒՆՔԻ ԲՈՎ

Կ. Պոլիս Մեծ Նոր Խան թիւ 29 և 32

Երէւոյթ յարի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 8 յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԹԹՂԹՈՅ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ամիս վճարելի վրայ պանքայի		110 7/8
3 » » » (վճարելի)		110 1/2
» Բարիզ » (պանքայի)		22 77 1/2
» » » (վճարելի)		22 85

Օսմանեան Բօնսօլիտ

		Գներկան
դրեկ երեկոյ գոց. (Փիաց. Դ. Ռ.		16 24
Ֆրանսիոյ գոցուելէն վերջը	»	16 24
ելեկտրի մէջ	»	— —
հեռաւոր գոցուեցաւ	»	16 23
Հարիւրամեայ գին	»	16 23
Նոր-ազգային »	»	16 23
կէս օրին	»	16 23
Դասակարգութիւն 1858)		
» 1862)	Ա. Սերի	25
» 1860)		
» 1863)	Բ. »	15 20
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	Գ. »	16 23
» 1873)		

Բունիֆիէ Եգիպտական

Երեկ իրիկուն գոցուեցաւ	79 30
Այս առաւօտ գոցուեցաւ Գ. Կ.	79 30
Կէս օրին	79 30

ԲՈՒԹՆԵՏԱՄԵՐ

Հոգեւոր Դէն Ներսէս	Գ. Կ. Ամսա. »	5 35
Պէշ աղ Գոնս	» »	4 35
Սամ. Շահիմ է վաղէօր	» »	3 15
Սամսէրէյ	» »	290
Ամերիկի երկաթուղի	Ֆր.	37 25
Պիկարտան աղ Բրիտանիէ	»	—
Ամերիկաթուղի Լաւրիոմի	»	66

Ընթացք դրամոց

Յամանեան ոսկի	գրչ.	100
Շն Ֆրանչոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 32
Ռօլ Իմպերիալ	»	90 27
Գրիմից	»	54 20
Դուպլի Թիմադրամ	»	9 25
» արծաթ	»	88 35
Ֆիորին	»	8 30
Լեռ. արծ. (սարը.)	»	108 11
Լեցնոց	»	103
Ինդիոց	»	102 20
Բէթ. ֆիք	»	98
Թաս. ֆիէ	»	15 20

ՏԻՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 19 Յուլիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Լիգլ. քաղաքացի	101 1/8
Լոնտ. » Սերի Դ. բացուեցաւ	14 7/8
» » » գոցուեցաւ	14 7/8
» » » Ա.	25
» » » Բ.	15 3/4
» » » Գ.	14 7/8
Ոթոման 1871	72
Փոխառութիւն 1877	86 1/2
Պանք Ոթոման	10 1/2
Խուսափոխ 1873	98 1/8
Եգիպտական միացեալ (Բունիֆիէ)	71 3/8
» առանձն. (բրիմիլիժիէ)	95
Յայրա Ռանիէ	70 1/4
Յամանիալ (փոխառ. Լոչիլը)	93
Լուսնդպական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Խոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիեննա, 19 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Խոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 55
Յամանեան երկաթուղի	47 80

Բարիզ, 19 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Բանական Ռանթի 4 1/2 0/0	110 52 1/2
» 3 0/0	82 90
Յամանեան քաղաքացի Սերի Դ. բացուեցաւ	14 97 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 97 1/2
» » Սերի Բ.	—
» » Գ.	—
Յամանեան երկաթուղի	36 25
» Բեռների բաժնեթուղթք	— —
Ֆանք Ոթոման	513 75
Երեսի Լիոնէ	— —
» Ֆիոնրիէ	1356 25
Հանենասոն Լիոնի	1195
Ռուսական Ջրանցք	2000
Դուսական 5 0/0 1877ի	101 1/4
Իսաբական Ռանթի	99 40
Եգիպտական միացեալ	361 25
Ոգանիական (արտաքին)	60 3/8
Բրիտանիէ Թիւրք	372 50
5 0/0 Հելլենական	295
2½ Լիսաբոնի վրայ	25 22

Տ. Մ. ՏԻՆԱՆԵԱՆ իւր բնակութիւնը փոխադրած է Պոլիս, Պալի Փաշա, թիւ 16 տունն, ուր ամէն օր կընդունի իրեն դիմող հիւանդները։ Հինգշաբթի օրերը միմիայն վերջին ալ ծիրապէս կը դարմանէ աղքատները։ 12—53

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»-ի

ՎԱՆ, 24 յունիս

Երեսփոխանական ընտրութիւնք իրը երկու ամիսէ ի վեր սկսած լինելով, մինչեւ ցայդ 22 երեսփոխանք կրցան ընտրուիլ։ Թէ մինչեւ ցայդ ինչ դերեր, ինչ ճնշումներ ի գործ դրուեցան, յանգուգն համարձակութիւն պէտք է նկարագրելու համար, մանաւանդ որ շատ մը պարագայներ հանդարտի պատճառներով չեն կրնար հրատարակուիլ։

Նախ սկսաւ եկեղեցական 7 երեսփոխանաց ընտրութիւնը և աւելորդ է ըսել որ բոլորն ալ իւր կուսակիցները ընտրուցան, թէ և ընտրածներն չատերը լինին բոլորովին տգէտ կամ ծանր ամբաստանութեանց ներքեւ, բաւական է որ Սրբազանին կուսակից լինելու ամենամեծ արժանիքն ունին։ Պօղոս Եպիսկոպոսի հանգանակող կուսակցութեան պատկանող եկեղեցականք, ընտրելեաց եռապատկի ցանկին մէջ անգամ չկրցան մտնել, թէ և նոցա մէջ կը գտնուին չատ աւելի ուսեալ և արժանաւոր անձինք։ Դիտելի է թէ որ քուէներու դիրքը ամենամեծ մասամբ միատեսակ էր, թէ եւ եկեղեցականք անչուշտ քուէ մը գրելու չափ հրամայեն գրել։ Քուէ տալու համար Առաջնորդարան մտնող եկեղեցականաց՝ դռնէին մէջը գրուած քուէթուղթի կառաջարկուէր տեղւոյն պաշտօնեաներէն, և զայն մերժելու համարձակողք պէտք էր աչք առնէին չատ մը նիւթական վնասներ։ Զեմ յիշեր ո՛ր դիւղերու եկեղեցականաց թէ եւ յատուկ հաւատարմութիւնք դրկուած էր, սակայն Սրբազանը հարկ համարած էր յատուկ սուրհանդակ մը եւս դրկել անոնց, ի հրաւէր քուէարկութեան։ Նախ որոշուած էր կղերական 7 երեսփոխաններէն 2ը վարդապետ ընել և այդ վարդապետներն ալ ոչորուած էին, մին Զէնոնդ վարդապետ Փիրզալէմեան, մինն ալ ուրիշ մը, սակայն երբ երկրորդ՝ն եռապատիկ ցանկի պատրաստութեան օրը Առաջնորդարանի սանդուղքին վրայ կը մերժէ իրեն առաջարկեալ քուէթուղթը, ըսելով «նոնի վրայ բռնութիւն չեմ ընդունիր», անոր անունը դուրս կը հանուի և պատիժ և նորա տեղ կընդունուի քահանայ մը։ Դիտելի է որ ոչ մին չընտրուեցաւ Վարագի միաբաններէն։

Եկեղեցական երեսփոխանաց ընտրութենէն յետոյ ձեռնարկուեցաւ աշխարհական երեսփոխանաց ընտրութեան։ Վասպուրականի Գաւառական ժողովը կը բաղկանայ 49 անդամներէ, որոց 7ը կընտրուին եկեղեցականներէն, 7ը չրջակայ երեք ժամ հեռաւորութիւն ունեցող գիւղերէն, 14ը չրջակայ գաւառներէն և 21ը քաղաքի թաղերէն։ Գիւղական երեսփոխանք ընտրուեցան մեծ մը նախորդ և մեծ մը վերջին կիւրակէն, բոլորն ալ Պողոսականներէ։ Այլապէս կարելի չէր, զի շաբաթ մ՚առաջ Փիրզալէմեան Զէնոնդ և Տէլօեան Բարթուղիմէոս վարդապետները բոլոր գիւղերը չրջեցան, պատուիրելով գիւղացւոց որ քուէարկեն ի նպաստ Սրբազանի կուսակցաց։ Անկից զատ նշանաւոր թիւրքի մը կողմանէ պատուէր ղրկուեցաւ քանի մը գիւղերու մի եւ նոյն խմատով։

Մինչ այսպէս յիշեալ վարդապետները գիւղերը կը շրջէին, մեծ կողմէն Սրբազանի երեք կուսակից ազգայիներ, աւետարանական և օգափոխութեան պատուիրակներով շրջեցան շրջակայ գաւառաց մէջ—Արճէշ, Բերկրի, Գաւուզ և Կարմէնան— անչուշտ մի եւ նոյն նպատակով. մինչեւ ցարդ գաւառներէն ընտրուած երեսփոխանք նոյնպէս Պողոսականներէն են։

Քաղաքի երեսփոխանաց ընտրութիւնը ամենէն վերջը պահուեցաւ։ Այդ ընտրութիւնք պիտի կատարուէին ամսոյս 13 ի կիւրակէն, սակայն հրահանգներ ղրկուեցին յետոյ, յանկարծ հրահանգ մ՚ևս ղրկուեցաւ, թէ ցանկերը առ այժմ չկախուին, մինչեւ որ Պարտամն յետոյ նորէն կը գրուի։ Բոլորը զարմացան թէ քուէարկութեան կատարումը ինչ գործ ունի Պարտամի հետ, և թէ գործին մէջը հանելուկ մը կար։ Այդ հանելուկը լուծուեցաւ, երբ անցեալ շաբթուն Աբէ-էպ հրատարակեց Խառն Ժողովոյ որոշումը, որով քուէարկութիւնը դադրեցնել կը հրամայուէր Պօղոս Սրբազանին որոմնեմեռ նախորդ ժողովները օրինաւոր էին։ Սակայն տակաւին Պարտամը չհասած, այն է չորս օր յետոյ, դարձեալ հրաման ղրկուեցաւ որ ցանկերը կախուին և ընտրութիւնք տեղի ունենան յունիսի 22 ին, այն է Պարտամի երկրորդ օրը։ Երկրորդ և աւելի դժուար հանելուկ մը, որ լուծուեցաւ միայն քանի մ՚օր առաջ, երբ Կ. Պոլսէն զարնուած հեռագրով մ՚իմացուեցաւ որ Սրբազանը Վարչութիւնը փոխանցուցած լինելով թէ կարող է առանց չփոթութեան ընտրութիւն կատարել, Վարչութիւնը կրկին պատուեր էր նոա ձեռնարկելու։ Զգիտենք թէ երբ ըստ Աբէ-Եպի նախկին ժողովներն օրինաւոր լինելու համար նոր ժողովոյ ընտրութիւնն արգիլուած է Պօղոս սրբազանի վարչութեան հրամանաւ, ի՞նչպէս քանի մ՚օր յետոյ նորէն կ՚արտօնուի Սրբազանն այս տեղ բացարձակապէս կ՚ուսնայ Վարչութիւնէն ընտրութեանց դադարումն հրամայող հեռագիր ստացած լինելն. ընտրութիւնք քանի մ՚օր յետաձգուեցան, կրնան, փասն զի Բանանցի պատգամաւոր ոսոիկանաց և զինուորաց ակնկրութիւնն ըստանալը դժուար կը լինէր։ Շաբաթ օր նորէն հեռագիր եկաւ Պօղոս սրբազանի, հրամայող որ եթէ չփոթութիւն կը լինի դադրեցուր ընտրութիւնքդ, սակայն Սրբազանը ի՞նչ կարող էր գտնել իւր կուսակիցներն յաջողցնելու այսչափ յարմար առիթ, ուստի դարձեալ մտիկ չէրաւ, թէեւ իրեն չատ լաւ յայտնի էր որ չփոթութիւն կը լինի, քանի որ ժողովուրդը նախ 206 և ապա 990 ստորագրութիւնով բողոքած էր ընտրութեանց ապօրինաւորութեան դէմ։

Ուստի քուէարկութիւնն սկսաւ Յունիս 28ի կիւրակէն։ Անչուշտ հեռագիրները մինչեւ ցարդ լուր բերած են մեզ նոյն օրը տեղի ունեցած անկարգութեանց եւ ծանր դէպքերու մասին. Եղ կը մնայ միայն քանի մը մանրամասնութիւններ նշանակել սոա։

Վասն. կուսակալն անձնապէս երաշխաւորած լինելով զօրաց համար եւ պատասխանատուութիւնն իւր վրայ առած լինելով, զինուորական հրամանատար Վասն. Մինիր փաշան մի բանակ զօրք ցրուած էր բոլոր թաղերու վրայ խաղաղութիւնը պահելու համար Արէշն ոտիկանք եւ բոլնները նոյն օրն ուրիշ գործ չունէին, սակայն այսչափ խիստ կարգադրութիւնք չի կրցան տղերքը լինիլ որ գրեթէ բոլոր եկեղեցեաց մէջ ծանր անկարգութիւնք չը ծագին։

Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյն մէջ 100ի չափ անձինք քուէարկութիւնն սկսելէ առաջ յաջողցան ներս մտնել եւ եկեղեցւոյ դրսի բոլոր դռները փակել։ Այնչափ զինուորական, ոստիկանական եւ պաշտօնական ըստանալիքներն եւ յորդորներն անկարող եղան դռները բանալ տալ մինչեւ երեկոյեան ժամ 12ն

. . . . . խու-ժանն այս կերպով յաջողեցաւ սանդուղքն վեր երթել և խորհրդարանը մտնելով, քուէտուփը խորտակել և քուէարկութիւնը խափանել։ Նշանակեալ արկածները տեւեցին առաւել քան կէս ժամ. . . . . :Այս ամենէն յետոյ ամբոխը փակեց եկեղեցւոյ դռնէրն և հեռացաւ։

Ի Ս. Վարդան եկեղեցին բաղնութիւնը նոյնպէս յարձակեցաւ քուէտուփին վրայ, ոչ առանց ընդդիմութեան բայց ոստրգական ժողովը յաջողեցաւ քուէտուփը փախցնել տանելը։ Ամբոխին ցրուելէն յետոյ քուէտուփը բացուեցաւ առանձնութեան մէջ եւ արդիւնքը եղաւ մի Պօղոսեան երեսփոխանի ընտրութիւնը։ Քուէտուաց 2/3ին մասը, որ կը բաղկանար հակառակորդ կուսակցութենէն, չմասնակցեցաւ ընտրութեան։ 9 անձինք բանտարկուեցան։

Արարք եկեղեցւոյ դէպքերն ուելի կարեւոր են։ Այն տեղ Պօղոս Սրբազանը ինքը կը նախագահէր ընտրութեան, զի այդ թաղը ամենէ բազմաթիւը լինելով, և թաղի նորաչէն եկեղեցին Սրբազանի ժամանակը չլինուած լինելով, կը փափագէր որ գոնէ այդ թաղին մէջ քուէարկութիւնը հանդարտութեամբ կատարուէր։ Թէ՛ Պօղոսեանք և թէ՛ հակառակորդք մեծ այժ ունէին այդ թաղին մէջ։ Քուէարկութիւնը սկսած էր այդէն, երբ ամբոխը սկսեց գոչել, «Զենք ուզեր քուէարկութիւնը, չենք ուզեր Պօղոս։ Ադէկ սկսա չխոթ և յուզումը։ . . . . . :Հակառակորդաւանք նոյնպէս չմասնակցեցան, որք կը կազմէին Ժողովրդեան ⅔ մասը։ Ընտրուելոյն հինգ Պօղոսեան երեսփոխանք, որք 340 քուէէն ստացած էին 338 քուէ։ Քուէներք բոլորն էին մէկ տեսակ գիր եւ կը պարունակէին միեւնոյն մարդոյ անունները։ . . . . . :Բուէտուաց մեծ մասն էին ազքատներն, որք ընտանաւոր թաղերու Մրգիներն եւ հաւաքչներն կախում ունին, եւ սորին պատճառաւորք, որպէս գլխեպանք, մապարձք, որք քաղաքապետական պաշտօնէից հետ յարաբերութեան մէջ են։ Բազմաթիւ նամակներով քուէներ գրեցուեցան, որոց տակերը կամ տեղեկութիւն չունէին, կամ բացակայ էին քաղաքէն, եւ որպէս զի Ընտրող։ Ժողովոյ անդամք կարենային հասկանալ թէ նամակն ի՞նչ տեսակ քուէ կը պարունակէ, սորագրութիւնները փոխանակ սովորական տեղը դնելու, հակառակ կողմը կը գրուէին։ Քուէարկութեան արդիւնքն հակադարձելի յետոյ բոլոր նամակներն այրուեցան, վասն զի եթէ նամակներու վրայ քննութիւն լինի, պիտի տեսնուի որ 10էն մի նամակ չկայ որպ սորագրութիւնը տիրոջը լինի։ Իսկ քուէներն արդէն նշանաւոր Թիմերու վրայ գրուած էին, որպէս զի Ընտրող Ժողովոյ անդամք թըղթի տեսակէն հասկնային պարունակեալ անունները։ Այս եւ նմանօրինակ դէպքերը չափազանց են, եւ այդ չափազանցութեանց բնաւ հարկ չկար, քանի որ հակառակորդք չմասնակցեցան քուէարկութեան։

Թաղ Սարգիսոյ անդամք և Ընտրող Ժողովոյ արդարասէր անդամներէն ոմանք, վերոյիշեալ դէպքերը երկրորդ օրը հեռագրեցին առ Կեդր. վարչութիւն։ Բանտարկեալք արձակեցան։ . . . . . Այն տեղերը՝ ուր քուէարկութիւնք խափանուեցան, յաջորդ շաբաթ և կիւրակէ օրերը ընտրութիւնք պիտի վերսկսին։ . . . . . :Աւելի մեծ եւ յուսահատական դէպքեր կը դուշակուին։ Կրօնափոխութեան գործը կը յառաջանայ տակաւ եւ այն սրարագային, որ նորընտիր Երեսփ. Ժողովը առաջնորդ հռչակէ զՊօղոս Սրբազան, պիտի իրականանայ անշուշտ։ Իսկ Պօղոս Սրբազանի առաջնորդ ընտրուելու պատահականութիւնը, ցաւալի, բայց շատ ապագ իրականութիւն մ'է դժբաղդաբար։

Ս. Ն.

ԱՐԱՐԱՏԵՆ ՆԵԿԱ

Ա.

Մութը վաղուց արդէն կոխած էր։ Կաւակարիզ Ն. հայկական գիւղի աղքատիկ խրճիթի մը մէջ աղօտ կերպիւ կը փայլփլէր կանթեղի լոյսն։ Ամէն, փայտաշէն պարզ սեղանի մ'առաջ, երկու մարդիկ նստած կը խօսակցէին։

—Է՛, Տէր Հայր, «վերջին որոշումդ» ի՞նչ է, ըսէ նայիմ։

—Ո՛չ, համաձայն չեմ, կը մերժեմ բոլորովին։

Այս խօսակցութիւնը տեղի կ'ունենար անցեալ տարի մայիսին, Կաւակարիզ հայ կրթարանաց փակման ցաւալի դէպքէն երկու ամիս յետոյ։ Խօսակիցներէն մին էր Բ-ի դաւառապետի օգնականն Սուվորով, իսկ միւսն յիշեալ գիւղի հայ քահանայն։ Սուվորով ուզելով հաճոյ լինել կառավարութեան և բանալ այդ գիւղի մէջ տէրութեան փակուած ռուսական դպրոց մը, ամէն հնարք ի գործ կը դնէր իւր նպատակի իրականացման համար։ Սակայն գրեթէ անկարելի էր այս ձեռնարկ։ գիւղացիք որ ցայն վայր իրենց բարերարը կը համարէին ռուսական կառավարութիւնն, այլ եւս կատարելապէս հակցած էին նորա «քաղաքական բուն նպատակն»։ Այնուհետեւ սկսան ատել այն ամենն, որ ռուսական է, ուստի բնականաբար եւս աւելի ատելի ու անախորժ պիտի թուէր նոցա ռուսական դպրոց բանալու առաջարկն։ Սուվորովի մի հնարք միայն կը մնար, այն էր բանալ դպրոցը քահանայի միջոցաւ, և լաւ գիտնալով դրամի ու մորակի զօրութիւնը, կատարեալ վստահութեամբ մեկնեցաւ նորա մօտ։

Քահանայն, որոյ անունը Տէր Մեսրոպ էր, դեռ եւս 35 ամեայ, քիչ շատ ուսումնական անձ մ'էր և իւր կոչման հաւատարմապէս ծառայող։ Ցերեկը, միւս գիւղացիներու նման, իւր դաշտը կը մշակէր, իսկ երեկոյեան կ'այցելէր հիւանդ գիւղացիներուն։ Ուր կը տեսնէին վիշտ, տառապանք, թշուառութիւն ու հիւանդութիւն, միշտ այնտեղ կ'երթար հայր Մեսրոպ, մխիթարելու և յոյս ներշնչելու։ Մի խօսքով նա իւր հօտի ճշմարիտ հովիւն էր։

Արդ բնական է ենթադրել որ հայր Մեսրոպ գիւղի խորհրդատուն ու սիրելին էր։ Եւ յիրաւի նորա խօսքերն օրէնքի զօրութիւն ունէին։ Սուվորով գիտէր այս, և այս պատճառաւ լաւապէս ըմբռնած էր թէ իւր ձեռնարկի յաջողութիւնը միայն քահանայէն կախում ունի։

—Անխելքութիւն կ'ընես, Տէր Հայր։ Եէյ՝— հոգ՝— ռուբլի մի քարոզի համար, լաւ գիտցիր որ հասարակ բան չէ։ Եէյ՝— հոգ՝— ռուբլի երկու տարուան մէջ չէ որ երեք տարուան մէջ ալ չպիտի կրնաս շահիլ մնօրհնէքի և աղահամբոյրի մուրացկանութեամբ, կէս-տիրական և կէս-հեղնական ձայնով կ'ըսէր Սուվորով վերջին փորձ մ'ընելով։

—Ոչ թէ երկու հարիւր, այլ եթէ աշխարհիս բոլոր հարստութիւնն ալ տալու լինիս, դարձեալ չպիտի ընդունիմ այդ անիրաւ առաջարկը, մանաւանդ ես որ «կատարեալ իրաւունք ունիմ մերժելու։»

—Դժբաղդութիւն մ'էր պատահեցաւ. յաւիտենականութեան մէջ պիտի տեսնես զայն այլ եւս։

—Յաւիտենականութեա՞ն մէջ. և յաւիտենից Աստուածն անշուշտ պիտի լսէ բողոքն . . .

—Դատա՞րկ խօսք, ընդհատեց Սուվորով, մի խօսքով ըրածդ կատարեալ յիմարութիւն է։ Ի զուր տեղ ձեռքէ կը փախցնես երկու հարիւր ռուբլին, յետոյ կը զղջաս և ցաւ առանց քեզ ի գլուխ կ'ելնէ։ դարձեալ կը կրկնեմ Ֆէնա՞ կա՞ դա՞։

Զարմանենք ձայնով այս խօսքերն ըսելէ յետոյ, Սուվորով դուրս եկաւ խրճիթէն, սաստկութեամբ դոցելով դուռը։

Քահանայն ընկաւ խորին մտածութեան մէջ։ Սուվորովի ձայնի մէջ նա նշմարած էր սպառնալիքի շեշտեր եւ վստահութիւն իւր ձեռնարկի իրականացման։ «Մի՞թէ, միթէ՞ արդարեւ պիտի յաջողի բանալ այդ նզովեալ դըպրոցը։ Ո՛չ, կը ճանչեմ զինքն։ Նա այնքան վատ է և ընդունակ ամէն դաւաճանութիւն ընելու որ կրնայ իւր դաւաճանութեամբ ամբողջ գիւղը սրէ անցունել տալ։ Խե՜ղճ ու անօգնական ժողովուրդս։»

Հայր Մեսրոպ գլուխը սեղանի վրայ ծռեց և դարձեալ ընկաւ խորին մտածութեան մէջ։ Որչա՜փ, որչա՜փ դաղափարներ, անցեալի ցնորական խորհուրդներ եկան անցան նորա մտքէն։ Ցիչեց հոգեւոր դպրոցի մէջ անցուցած կեանքն, յիշեց այն բուռն ու սիրելի խօսակցութիւններն զոր միշտ կ'ունենար իւր ընկերաց հետ, յիշեց ծրագիրներն, յոյսերն ու ակնկալութիւններն, որոց ամէնն լոկ ցնորք դարձած էին այժմ։

Ի վերջոյ վեր առաւ գլուխը։ Աչքերը կը փայլատակէին։ «Ո՛չ, ո՛չ չպիտի լինի այս . . . վաղը կիւրակէ է. քարոզ կը տամ եկեղեցւոյ մէջ. խնդիրը կը հասկցնեմ ժողովրդեան, նա կը սիրէ զիս, մտիկ կ'ընէ խօսքիս . . .» Կոդքի սենեակի մէջ սկսաւ լալ մանուկը։ Քահանայն սարսուռ ամբողջ մարմնով ու կատարեալ յուսահատութիւն նկարուեցաւ նորա դէմքի վրայ։ «Է՜հ, ինչ կ'ուզէ Թող լինի, գիւղացիք ականջ կը դնեն խօսքիս . . . իսկ Սուվորո՞վ . . . ինձ համար վախ չունիմ, Թող ընեն ուզածնին, որովհետեւ «այն դէպքին» յետոյ ա՛լ բան չերեւիր աչքիս . . . իսկ այս մանուկնե՞ր . . . ո՛վ Աստուածիմ . . . :»

Խորին յուսահատութեան մէջ ինկած ծունգի վրայ եկաւ։ Նորա հայեացքին հանդիպեցաւ պատկերն Քրիստոսի, որ երկնային հեզութեամբ իրեն կը նայէր։ Որչա՜փ սէր, որչա՜փ բարութիւն կարելի էր տեսնել այդ հայեացքի մէջ։

«Տէ՛ր, Տէ՛ր, դու սորվեցուր ինձ թէ ինչ պիտի ընեմ» մրմնջեց նա դողդոջուն ձայնով։ Եւ սկսաւ աղօթել Աստուծոյ, երկար, շատ երկար ժամանակ, վերջապէս վեր եկաւ բոլորովին պատած պաղ քրտինքով։ Դէմքի վրայ կը նշմարուէր յանդուգն վճռականութիւն մը։

Բ.

Հետեւեալ օր Հայր Մեսրոպ շատ վաղ զարթեցաւ։ Արեգակի ոսկեճաճանչ ճառագայթները գեղատեսիլ շառաւիղներով կը բարձրանային հորիզոնի վրայէն և կերկարեին անհունութեան մէջ։ Պատուհանէն դուրս նայելով տեսաւ քանի մը գիւղացիներ որ տօնական զգեստ հագած ասա անդ կը շրջագայէին։ «Եկեղեցի երթալու ժամանակ է», բան մտովի, ու լուացուելով խաչակնքեց երեսն, հագուեցաւ ու դուրս ելաւ տունէն։

Քիչ յետոյ խուռն բազմութեամբ լցուեցաւ եկեղեցին։ Սկսաւ ժամերգութիւնն։ Ամենքը քարոզի կ'սպասէին անհամբեր, մանաւանդ թէ գիտէին որ այդ օրուան քարոզը դպրոցներու մասին պիտի լինի։ Երբ հասաւ քարոզի ժամանակը, քահանայն, բոլորովին գուռնատ, մօտեցաւ սեղանի առաջ. աչքերն հրավառ էին . . . Վայրկեան մը շունչ առնէ յետոյ սկսաւ։ Աբանչելի կերպիւ կը խօսէր. մեծ ոգեւորութեամբ կը պատմէր թէ մեր նախահայրերն որպիսի՛ հաստատամտութեամբ կը պահպանէին մեր հաւատքն, թէ ի՞նչպէս իրենց կեանքը կը զոհէին նորա համար։ «Մեր վարժարաններու փակմամբ եւ ռուսական վարժարաններու բացմամբ կ'ուզին հարկադրել զմեզ մոռնալ մեր սուրբ լեզուն և ուրանալ մեր առաքելական եկեղեցին . . .»

Դիւղացիք մտիկ կ'ընէին խորին լռութեամբ. ոմանք կ'արտասուէին ու կուլային, այլք կատաղի բարկութեամբ լցուած իրենց բռունցքները կը սեղմէին։

Տակաւին երկար, շատ երկար կը խօսէր Տէր Մեսրոպ։ Իւր հայեացքն յանկարծ հանդիպեցաւ Սուվորովի հայեացքին։ Դաւառապետի օգնականն, որ ժամանակէ մ'ի վեր կեցած անդ կը լսէր, խոժոռ դէմք մ'առած էր և սոսկալի ակնարկով քահանային կը նայէր։ Կը հասկնար հայերէն, հետեւեալար կը հասկնար և քարոզի խմաստը, սակայն ոչինչ կրնար ընել ժամերգութեան մէջոցին։

Քահանայն բնաւ չը չփոշոեցաւ նը-կատելով Սուվորովի ներկայութիւնն, և այն աստիճան արիւնը գլխին զարկած էր որ փոխանակ մեղմելու իւր խօսքերն աւելի եւս սկսաւ կատաղի յարձակում ընել և աւարտեց իւր քարոզն հետեւեալ խօսքերով. «Շատ անգամ տեսած կը լինիք անշուշտ թէ ինչպէս արծիւն ուրուրի ճանկերէն կ'ազատէ անմեղ, անպաշտպան աղաւնին։ այո՛, կ'ազատէ միայն այն նպատակաւ որ քանի վայրկեանէն յետոյ ինքն պատառոտէ զայն իւր սոսկալի ճանկերու մէջ . . . :»

Քահանայն հեռացաւ սեղանի առջեւէն։ Ժողովուրդն սկսաւ քիչ քիչ դուրս երթալ եկեղեցիէն և խումբ խումբ ժողովել գաւթի մէջ։ Ամէն կողմէ կը լսուէին երկիւղախառն շշուկներ . . . վերջ ի վերոյ միաբերան որոշեցին մերժել ռուսական վարժարան բանալու առաջարկը։

Քահանայն յոգնած ու հոգեւոռանջ նոյնպէս եւաւ եկեղեցիէն եւ հարիւ թէ հասած էր դրան առաջ երբ երես առ երես հանդիպեցաւ Սուվորովի որ շրջապատուած էր ոստիկաններով։

—Բռնեցէք կապեցէ՛ք այս դաւադրական յանցաւորն, իշխանական ձայնով հրամայեց Սուվորով։

—Բաղաքական յանցաւորնե՞ր, սոսկալի յուսահատութեամբ աղաղակեցին թշուառ գիւղացիները կայծակէ զարնուածի պէս, ուրեմն պաշտպանութեան ամէն փաստ առ՝ ոչինչ պիտի համարուի։

Ոստիկանները շրջապատեցին զայն, կապեցին ձեռքերը, ձիու վրայ դրին ու տարին ոչ որ գիտէ ուր։

Կնոջ, որ ներկայ էր այս տեսարանին, գոնեան դէմքով, դողդոջ մարմնով եւ յուսահատութեամբ լի վշտահար ակնարկով ու խելայեղ կը դիտէր իւր շուրջը կատարուող իրողութիւնները։ Վերջապէս սիրտ մտրմնդող ճիչ մ'արձակեց ու անզգայ գետին ընկաւ։

Իսկ նորա շուարած փոքրիկ տղաքները, աչքերնին խոշոր բացած, իրենց փոքրիկ ձեռները տարածած դէպի իրենց հայրն հեկեկանօք կը դոչէին. «Եկ, հայրիկ, ո՞ւր, ո՞ւր կ'երթաս . . . մայրիկ, գնաց, գնաց հայրիկը, տարին ռուսերը . . . :»

Գ.

Կէս գիշեր է։ Քամին սաստկութեամբ կը սուլէ։ Թանձրախիտ սովորական մէգով պատած է Պետերբուրգ, քաղաք պերճանաց, շռայլութեան, նոթութեան, զուարճութեան քաղաք բռնապետութեան, քաղաք ապականութեան ու անիծից։ Ահա կ'երեւի Պետրոս-Պաւլեանի բանտը (*)։ Զինքն շրջապատող կատաղի նեվայի մէջէն ամէհի գիրքով կը բարձրանան նորա պարիսպները . . . Փողոցներու մէջ ոչ ոք կը տեսնուի եւ միայն ժամանակ առ ժամանակ կը նրշմարուին ուշ մնացած հետիոտն մարդիկ որ ահ ու դողով հայեացքնին կ'ուղղեն այդ բանտի վրայ եւ սոսկմամբ ուրիշ կողմ կ'ուղղեն իսկոյն, վախնալով որ մի գուցէ շատ նայիլէ իրենք եւս յանկարծակի բռնուելով անդ տարուին։

Քամին կը շարունակէ շվշալ։ Նեվայի ալիքները կատաղութեամբ կը բաղխին բանտին պարիսպներուն այնպէս որ կարծես թէ կ'ուզեն խորտակել զայնս։

Բանտի ստորերկրեայ «ջերէն միայն մէջ, խոնաւ ու մերկ յատակի վրայ պառկած կայ կալանաւոր մը, չափազանց նիհար ու գեղնած և իւր ընկած աչքերով։ Սաստիկ տենդով մը կը տառապի, դառանցանքի մէջ կը գտնուի։ Երեսի վրայ տարածուած է գեղեցիկը և երկու ձեռները փռուած են զուգահեռական ուղղութեամբ։ Տեսիլ մը կը ներկայանայ իւր աչաց, այնչափ պարզ, որոշ ու կենդանի որ կարծես երբէկ տեղի ունեցած լինէր։

Կը տեսնէ ինքզինք տակաւին փոքրիկ մանուկ. օրը պայծառ է, շատ պայծառ ու արեգակը կը շողշողայ երկնակամարի վրայ։ Ինքն իւր հասակակից մանկանց հետ նստած է մարգագետնի վրայ։ Ընկերակիցները կը խաղան, կը ցատկեն։ Իսկ ինքն է որ միայն չխաղար։ Այլ մի կողմ կեցած, ձեռներով ծածկած իւր դէմքը, խորին մտածութեան մէջ ընկղմած կ'երեւի. ձեռքին կայ գիրք մը — Աբովեանի Վէրք Հայաստանի է այս . . .

Ահա կը փոխուի նախկին տեսարանն և մի այլ տեսարան կը պատկերանայ նորա աչաց առջեւ։ Փոքրիկ սենեակ մ'է. սեղանի վրայ դիզուած կան բաղմաթիւ գրքեր. սենեակի մէջ կան վեց հօթն անձինք, ինքն ալ նոցա մէջ կը գտնուի . . . Բուռն վիճաբանութիւն տեղի կ'ունենայ ինդրոյ մը առթիւ։ Կը կազմեն ծրագիրներ, պատնիական դղեակներ, յոյսեր ապագայի . . . :

Տեսարանը դարձեալ կը փոխուի։ Գիւղական աղքատիկ եկեղեցւոյ ետին կը փռուի իւր հոլանաւոր այգին։ Ինքն քահանայ է այժմ. ունի կին, մանուկներ, վարդի կոկոնի պէս թարմ ադիկ մը տասներեքամեայ— Սոնա։ Մանկիկները իւր գերկը կը նետուին. նա կը համբուրէ զանոնք։ Ապա կ'ելնէ դպրոց կ'երթայ, փոքրիկ տղայք ու աղջիկներ կարգաւ նստած կ'ուսանին, քահանային կոկսի կրօնի դասախօսութիւնը. մանկան գիւրայուզն սիրոյ, բարութեան և ճշմարտութեան մեծութիւնը. «. . . Սիրելի որդեակներս, Աստուծոյ սիրելի լինելու համար դուք պարտաւոր էք սիրել ձեր ընկերները. մի նեղացնէք զիրար, մի հայհոյէք իրարու, այլ ամենքդ սիրեցէք զիրար որպէս կը սիրէք ձեր ամենասիրելի ընկերը. կը տեսնէք այն անկիւնը նստած որբ աղջիկը, կը գիտեմ որ դուք չէք սիրեր զանի. այդ ըրածնիդ մեղք է ու անիրաւութիւն։ Ամենէ աւելի զայն պէտք է որ սիրէք, որովհետեւ ձեզմէ դատ ոչ ոք ունի որ սիրէ զինքն. դուք ունիք մայր, հայր, եղբայր ու քոյր որք տուն դացած ժամանակնիդ կը գրկեն կը համբուրեն զձեզ, իսկ նա ոչ ոք ունի որ գրկէ ու համբուրէ զինքն . . . :» Ապա ընդարձակօրէն կը բացատրէ անիրաւութիւնն եւ թէ Աստուած ինչպէս կը պատժէ անիրաւութիւնը։ Հարկ թէ քահանայն կաւարտէ այս խօսքերը, կը մտնեն զինուորականներ և ոստիկաններ, նոցանէ մին անպատկառ և ըսպառնական ձայնիւ կը գոչէ. «ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐԱՄԱՆԱՒ ՓԱԿՈՒԱԾ ԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ, ուստի այս վայրկեանէն իսկ դո՛ւրս ամենքդ։» Մանուկները սարսափահար, աղիողորմ ճիչեր արձակելով դուրս կը փախչին առանց գիրքերն առնելու։ Ոմանք առանց ետին նայելու, հրացանի բռնբիւնը լսած երկչոտ նապաստակներու պէս, տուն կը վազեն շնչասպառ, այլք քահանայի վերարկուին փաթթուած հեկեկանօք կ'աղաղակեն. «Տէրտէր, անիրաւութիւն չէ՞ այս, հապա Քրիստոս ինչո՞ւ չպատժեր . . . :» Մի այլ տեղ երկու երեք հոգի երկիւղէն ուշաթափ ընկած են. նոցանէ մին արդէն մահամերձ է և փրկութեան յոյս չկայ։ Քահանայն այն կողմը կը սրանայ և ի՞նչ կը տեսնէ. Սոնա, իւր կաթոգին դուստրն, իւր վերջին շունչը տալու մօտ է։ Սրտակուռ աղաղակ մը կը սլանայ հօր կուրծքէն և նա կ'ընկնի իւր մանկան վրայ . . . Սոնա սոյն աղաղակի վերջին եղերէզի հետ կը փչէ իւր վերջին շունչը . . . Գիւղացիք կը թողուն դայտն ու այդէն և կը վազեն դպրոց. ամբողջ գիւղն այնտեղ է, ամենի աչերէն արտասուք կը հոսի, ոմանք կուլան բարձրաձայն։ Երիտասարդ մը վրէժինդիր կատաղութեամբ լցուած կը ճեղքէ ամբոխն և կանգնելով ոստիկանաց պետի առաջ կը հանէ դաշոյնն և վայրկենապէս նորա կուրծքը կը մխէ. «Մեր դպրոցներու փակման հետ թող չքանայ այն անիծեալ բերանն որ այդ խօսքերն արտասանեց և որ այս անմեղ զոհի մահուան պատճառ եղաւ . . . :»

Կալանաւորը բացաւ իւր աչերն։ Տակաւին ինքն իրեն եկած չէր։ Կը լսէ ջուրի խոխոջն . . . «Ի՞նչ է այս։ Ո՞ւր կը գտնուիմ, տանս պարտէզին աղբիւրի՞ մօտ»։ Զորս կողմը նայեցաւ. տեսաւ աղօտ լաստերն որ կը լուսաւորէր իւր մուայլ ու խաւարտին որջը. «Ո՜հ այս բնաւ աղբիւրի կարկաչասահ հոսանքի ձայնին չի նմանիր, հասկցայ, հասկցայ, Նեվայի կատաղի ալիքներու մռնչիւնն է այս . . . :»

Սրտի խորէն ծանր ու երկար հոգւոց մը հանեց և ապա նորէն ընկաւ երեւակայութեան յորձանքներու մէջ։

Այս կալանաւորը Տէր Մեսրոպն էր։

Պ. Տ.

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը հրատարակէ մայիս ամսոյ նուիրատուաց անուանքն.

Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայր 1080 դահ. արծ.

Լէոն Փափազեան 1080, Բարսեղ Հալաճեան 540, Գալուստ Կիւլպէնկեան 108, Յովսէփ Արեւեան 108, Յարութիւն Կիւրինեան 108, Յարութիւն Սվաճեան 100, Մինասեան Աւագեան 40, Տիգրան Յարութիւնեանի սրճարանէ հացագին մայիս ամսոյ 25, Բենիամին Շաբարճեան 20, Գրիգոր Զաքարեան 4, Պոլսեցի 20, Յակոբ Պասմաճեան 20, Գրիգոր Քէօլճեան 10,

Ամենաւագայ Տիկնայք

Տիկին ոմն 663, Տ. Եւա Թիւրապեան 540, Տիկին ոմն 324, Տիկին ոմն 100, Տիկին ոմն 54. Գումար 4,931 դրշ։

Արժ. Տ. Յովհաննէս Աւագ քահանայ Մկրտան՝ 3 օրինակ աղօթագիրք Մկրտանի, 2 օրինակ Գաւազանագիր առաջնորդաց Նոր Զուղայու, 2 օրինակ Վահան հաւատոյ, տպեալ ի Կալկաթա, 1 օրինակ Արկածք Տ. Յովհաննէս Խաչիկեանի, 2 օրինակ Հերամանգք Քրիստոս. Վարդապետ. տպեալ ի Կալկաթա, 1 օրինակ Կենսագրութիւն Մեսրոպայ Թարգմանչեանի, 1 օր. Ծառ Յովհ. Ամրդալեան Վարժապետ՝, (1 օր. Տեսր Նոր տպագրան, 1 օր. տեսր. Հրաւիրակ Սիրոյ, 3 օր. Հայելի Փոքրիկ հիգհայոց, 1 Տեսկ արժանեաց, 1 օրինակ երկնային հրաւիրակ, տպեալք ի Կալկաթայ։ Ազն. Տիկին Թիւրապեան՝ 10 հատ դառն, 38 հոխայ բրինձ, 13 հոխայ իւղ։ Ի Մանչիսթրը բրնակեալ Մ. Յովհաննէսեան՝ 5 թօփ ամերիքան կտաւ, Անտոն Ագաեան՝ 15 թօփ ամերիքան կտաւ, Սարգիս Մ. Համարձուա՝ 1 ուլ, Մ. Կարապետ՝ 1 ոչխ, ի Բերայ բնակեալ Դէորգ Պոյաճեան ինչպէս ամեն տարի, այս տարի եւս Համարձման տօնին և Սահմանադրութեան Տարեդարձի հանդիսին տաքին՝ 624 հոխայ խաս հայ։ Իսկ Հնդիկ Պոլսէն, Մէջաթ Խաչիկի, Թօսսոմեանցի եւ Խարբերդցի Տիգրանի արհեստաւորք՝ 116 զոյգ կոշիկներ, Կեսարիոյ Մանճուր գիւղի տիրոջի արհեստաւորք՝ 22 զոյգ կոշիկներ, Բերայի ձկնարարներէն Յովհաննէս Թաւշեան, Մանուկ Զօրայեան և Պօղոս Մարտիկեան՝ 30 հոխայ (21 հատ) քաղաքն ձուկ, Մարտիրոս Անդրէասեան Սերասպիացի՝ 20 զոյգ գուլպա, Կարապետ Մանուկեան, Վանեցի 11 հոխայ շաքարեղէնք, Եկեղեցարուի Պատ. «Երիտասարդաց Ընկերութիւն» 2 հոխա 40 տրամ ծաղխանս, Բարսեղ ոմն՝ 2 հոխայ ձէթ, Գրիգոր Գարագաշեան 150 «պանտամ», Բարեսպաշտ ոմն՝ 25 հատ «Կրամիկնէր»։ Պատկերազարդ լրագրեր, Թշուառներու հատատարկիչը Նշան Պէրպէրեան և Ս. Տէվլիթեան՝ Գ. հատոր թշուառներ, Գարրիէլ Գրբատէրեան՝ 25 օրինակ «Ի՞թա»։

Ի դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի

Վ. Ա՛ՒՏ ԴՊՐԻՆ Ատենապետ

Յ. ՓԻՆԷՐՃԵԱՆ ՄԻՒՐ. ՅԱԿՈՐԵԱՆ

ՏՕՔԹ. ՅԱԿՈԲ ՉԱՐԲՀԱՆԷԼԵԱՆ

ՏՕՔԹ. Յ. ՉԱՐԲՀԱՆԷԼԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ ամեն օր, բացի ուրբաթէ և կիւրակէէ, ժամը 7 էն 10 իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ Պօլիս, Եէնիճամիի կեդրոնական նամակատան դէմ, թիւ 12 Նիւ-Եորքի Դեղարանը։ Երկուշաբթի օրերը ձրիապէս։

ՏՕՔԹՈՐ ՉԱՐԲՀԱՆԷԼԵԱՆ որ կը բնակի Դանտիլի, ուրբաթ օրերն եւս կը գտնուի յիշեալ գիւղի դեղարանն ուր ժամը 6 էն 10 ձրիապար կը դարմանէ կարօտ հիւանդները։ 5—15

ԱԶԳ.

ՆՈՐ ՔԵՌԱԿԱՆ ՖՐԱՆՍԵՌԷՆ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՀԱՅԵՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ

Ի պէտս ոգեկոչ Հոգեբարձաց և Տիկնանց

ԾՕՐԻՆԵՑ

Բ. Մ. ՊՕՂՈՍՅԵԱՆ

Պօղոսեան դրատան առաջին հրատարակութիւնն է սոյն գեղանուերէն քերականն, որ ցարդ հրատարակեալ այսօրինակ քերականաց մէջ ամենէ կատարելագործեալն է։

Կեդրոնատեղին է Զաքմանքըար-Եօգուչի տակ, Յակոբեան խանի դէմ, տեսրակի և թղթի վաճառատուն, թիւ 56։ եւ կը վաճառուի բոլոր գրավաճառաց քով, ի գին 60 փարայ։

1—4

ԱԶԳ.

Եղոկիոյ վարժարանաց համար կ'ուզուի խիստ գոհացուցիչ պայմաններով դաստատ մը՝ որ շատ լաւ գիտնայ Հայերէն, Ֆրանսերէն և եթէ կարելի է, Թրքերէն լեզուներն։ Ինչպէս նաեւ վարժուհի մը, որ նոյնպէս լաւ գիտնայ Ֆրանսերէն, ձեռագործ և եթէ կարելի է դաշնակ։

Փափագողք պէտք է դիմեն երեքշաբթի և շաբաթ օրերն ժամը 3 էն մինչ 5, Սուլթան-Պէյազիտ Սահմանքը խան թիւ 7 Ճգնաւորեան Տիգրան էֆէնտիի սենեակը։

6—6

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Ակթենը Նիզամիյէ Ֆըրդասըրն Նապլիճ, Բէրէնիկէ, Տիշքաթ, Աւասոնիա, Սերֆիճէ, Գայալար, Գօղան, Դաթերէն, Լէֆթաբարիա, Գօզ քէօյ, Տէօմնէք, Լէֆթէէհօր, Զայ-Հիսար վէ Ա.յի Տիմիթրի վէ մէվգիի սարէրէտ պուլունան վէ պուլունըրըլճագ օլան սասաբիրի Շահանէ խտարէսի իչին միպայէտ օլունճագ օլան երդին պէհէր գըյէյի ճէտիտի օդուան պէշ փարա,

Սատէնին իչ եիւզ տոգուան պէշ փարա,

Թուղրն գըրդ պէշ փարա,

Սօղանրն օթուզ փարա,

Զէյթինին եիւզ տոգուան պէշ փարա,

Կաղրն տոգուան փարա,

Սապօնրն եիւզ օթուզ պէշ փարա,

Մօմրն իչ եիւզ սէքսէն փարա,

Ֆասուլեանրն ալթմըշ փարա,

Շէքերին եիւզ էլլի փարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, Թէմմուզրն եիրմինճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն իթասրնա Թալիպ օլանլարրն լէվազիմաթը ումումիյէ տաբիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

7 Թէմմուզ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Աւասոնիա, Նապլիճ, Բէրէնիկէ, Տիշքաթ, Սէրֆիճէ, Գօղանլէ, Գայալար, Լէֆթաբարիա, Գաթերէն, Գուզու քէօյ, Տէօմնէք, Լէֆթէէհօր, Զայ-Հիսար վէ այա Տիմիթրի վէ պունարա մէրպուտ մահալլէրտէ պուլունան վէ պիլիճագ պուլունըրըլճագ օլան սասաբիրի շահանէ իլէ հարվանաթը միրիյէ իչուն միպայէտ օլունճագ օլան տոգուզ պէշ երդին պէհէր գըյէյի ճէտիտի սէքսէն վէ շաբերին էլլի փարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, Թէմմուզրն օն պէշնճի կիւնի գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն իթասրնա Թալիպ օլանլարրն լէվազիմաթը ումումիյէ տաբիրէսինէ կէլմէյէրի իլան օլունուր։

7 Թէմմուզ 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԲԷՐԻ

Բիրլու գըրդըմ Նտիրնէ վէ միւլհագաթը եատարդրը,

Գըյէյի ճէտի տէօրթտ եիւզ գըրդ պէն, պէհէր գըյէյի ճէտիտի եէտի պուլուգ զրուշա։

Սիւարի հայվանաթրնա մախսուս ավրօվաբերի մա սուլուգ կէմվէ գաթարմա,

Թագրմ ալթը պէն պէհէր Թագրմը օթուզ պէշ զրուշա։

Մութահհէր Օտեա եավաղրը

Գըյէյի ճէտիտ եիւզ տոգուզ պէն պէշ եիւզ, պէհէր գըյէյի ճէտիտի երիմի եէտի դուրուշ օթուզ փարայա։

Ֆէս վէ Իզմիտ ֆապրիգայի հիմայունրը իլէ սարաճանէ անպարրնա շուրութը մուգարրէրէ վէ իթիխազ օլունան նիւմունէլերինէ թէվֆիգէն միւպայէտ օլունմագ իւզրէ մէվգիյի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագամ իչ գալէմ եափաղը վէ սայրէ ֆիյաթը մուրագամէլերի իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ Թէմմուզը բումինին օն տէօրտինճի փաղար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայի ալէնիյէլերի պիլ եէբա մէգրիւբ կիւնտէ գարարը գաթիլերի վերիլէճէկինտէն իթա իթմէկէ Թալիպ վէ օնպէշնճի սալը կիւնի եի

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,591,956
ՀԱՍՍՏՔ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 1,718,462

ՆՕՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 2,993,181
ՀԱՍՍՏՔ 1884 ՏԱՐՒՈՅ 828,858

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած զնասնին 11,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 120,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստնաւուց մէջի ապրանքներն և գրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գումիսիոն խանի անկիւնն երկրորդ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ և Պոլսոյ վերջինչեալ երեք Ընկերութեանց։

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գարու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բէյ խան թիւ 6։ 507

ԼԵԱՐԴԻ ՊՈՇՏՈՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ Ո ԵՒ Է ԹԱՆԳԱՐՈՒՄ ՊՈՏՏՕՆ Է ՀԻՍԱՆԴՈՒԹԵՆՆՈՅ

ՍՏԱՄՈՔԻՍ, ՄԷՋՔԻ

ՋՊԱՑԻՆ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Աւասիկ հակիրճ ամփոփումմ մը այն բանախօսութեան զոր Բժշկական Կամարին տարեկան ըրած է

ՏՐ. Ճ. ՀԷՅՏՈՔ

Լեարդը Ճանչցուած է իբր ստեղծիչ և զարգացուցիչ արեան շրջաբերութեան։ Իր ծաւալով և ձեւով, կարենար դեր մը կը խաղայ կենդանեաց տնտեսութեան մէջ թէ մարսողութեան և թէ սննդաւորութեան տեսակէտով։ Ամէն մեռնող որ կը նեղչորէ մարսողական գործարանաց վրայ, կիւղաղի և Բեգդադի կը վերածուի. և այս ձեւով է որ կը մնայ գրուածոյն երակին մէջ։ Անդ, լեարդին ազդեցութեամբ, այդ նիւթերէն կը վերածուին տուսակ մը շաքարի և ապա լեարդէն կ'ելնեն և ընդհանուր շրջաբերութեան մէջ կը մտնեն. Այս կերպիւ կազմուող նոր նիւթն երկու օգուտ ունի, մարմնոյն տաքութիւնը կը պահպանէ և գործարանաց պաշտօնապարութիւնը կ'երաշէ։

Տր. Մրէիսրն կ'ըսէ. Պաղձին կազմութիւնն և զատումն յոյժ կնճռոտ են։ Պաղձն միշտ իր հիւթերէն կը զատուի լեարդին միջոցաւ. ճաշէն առնոյ ստեղծանելի և տակաւ առ տակաւ նուազելով ցորչափ անորժակը կը գոնանայ։

Արդ, եթէ լեարդն, մարմնոյն այդ էական գործարանն ընդարմանայ և մարդին անցքէն խանգարուի, նիհարութիւն և հիւանդութիւն յառաջ կու գայ։

Ասա կը նշանակեմ անոնք ծագումմ առնող ուրեն գլխաւոր հետեւանքներն զորս ամէն ոք կը ճանչէ։

1. Հիւանդը կը դանգատի թէ սոսմնքայր ծանրացած և լեցուն է։
2. Աղեաց տարածումն փքաճարի պատճառաւ։
3. Որտացաւութիւն։
4. Ճաշէն յետոյ տկարութիւն և յոգնութիւն։
5. Բեղնին մէջ գէշ հոտ մը, մանաւանդ առաւուն, և ծանր լեզու։
6. Որովայնի պնդութիւն, մերթ ընդ մերթ ալ փոքրհարութիւն։
7. Գլխու ցաւ։
8. Մտային կորովի նուազումմ, և անհուն մելancոլիութիւն, հանդերձ յոգնածութեամբ և ամէն ինչ հետեւեալ օրուան թողլու տրամադրութեամբ։

Վերոյիշեալ սխտամիջերն բացորոշապէս ցոյց կուտան թէ խանգարումմ յառաջ եկած է Լեարդին պաշտօնավարութեան մէջ։ Այժմ, ցոյց տանք թէ հարկ անհրաժեշտ է զգուշանալ ո և է պարզէ հիւանդին գարմանման գործին մէջ։

Պէտք է սովորինք Լեարդի կազդուրիչ մը հայթայթել. ամենէն գործածական ձեւն է դեղահատ մը։ Ամենօրեայ փորձառութիւնը ցոյց կուտայ թէ երբ դեղահատ մը լաւ կերպիւ պատրաստուած է, ամենէն լաւ և ամենէն տպաւ միջոցն է երեսելու համար լեարդին պաշտօնավարութիւնն։ Իմ կենացս թաղմաթիւ տարիներէն ի նուազումն եմ, ինչպէս ձեր մէջէն շատեր գիտեն, շնչելու համար դեղահատ մը որ լիներ անմոլորելու և ազդու գարման. մը ընդդէմ Պաղձին։ Մեծ հաւատ չունիմ լուծողական դեղերու, վրայ, ուստի և շրնեցի զորաւոր ու կատարեալ դեղահատ մը և զայն կոչեցի.

ԼԵԱՐԴԻ ՀԷՅՏՈՊԵԱՆ ՆՈՐ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐ (ՇԱՔԱՐՈՎ, ՊՈՏԱՍԻ)

Մէկ դեղահատը մէկ անգամ.—մէկ դեղահատը մէկ անգամ—մէկ դեղահատը մէկ անգամ

Մէկքի ամէն յաւելուածն համար, Տր. Հէյտոպի դեղահատը կատարեալ գարման մ'է։ Մինակ դեղահատ մը պիտի գտնեմ ամենէն սկեպտիկները —կանանց հիւանդութեանց համար, Զղջաձութիւնք, Կիսրութիւն, ընդհանուր թուլութիւն, Անորակի պակասութիւն և Գլխու ցաւ, Տր. Հէյտոպի նոր դեղահատն անվրէպ գարման մ'է։ Այդ դեղահատները տիեզերահռչակ են իրենց ազդեցութեամբ և անոնց զորութիւնն կրնայ միշտ երաշխաւորել։

ՄԷՆ ՄԻ ՍՐՈՒԱՆ ԿԸ ՊԱՐՈՒՆԱՒԻ ՊՈԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏ.—ՄԷԿ ԴԵՂԱՀԱՏԸՆ ՄԷԿ ԱՆԳԱՄ կը ծախուի ամէն դեղավաճառաց քով

ԱՁՊ.—Վստահ լինելու համար Հէյտոպի դեղահատներուն մասնաբանութեան, տեսէք թէ ծրարներու մէջ մի երկուստանեակի վրայ կը գտնուի՝ ստորագրութիւնն Ճ. Հ. Քրանսիսի, որ գործակատարն է Միացեալ Դաշնակաց համար։

Ասանց սար մի՛ գնէք։

Ըստ որում Հէյտոպի դեղահատներն բոլորովին տարբեր են մինչեւ ցարդ ծանօթ 212 դեղահատներէն, տարակուսող անձինք կրնան փորձի համար ՋՐԵԱՐԼԻ ստանալ այս դեղահատներէն սրսուակ մը, եթէ մեզ զրկեն իրենց անունն և հասցէն։

Մեծապատկեր կը ծախուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիա, Մեծ Փողոց, 35։ Փոքր առ փոքր կը ծախուի ամէն դեղաբանաց մէջ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէրէնդէ դէպ, Ղալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Գունէ, Ծուլածոյ և Թարմցու երիսմէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՁՄԻՆԷՆԵՐ

ԲԼԳԱՐԱԼՈՎ, ՏԱՊՏՕՅՈՅ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Դրիսմոֆիլ ոսկեբչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ԱՐՏԷ ՊՂԻ ԿԱՀԵՐ

Զրնանք Հրէջ դիւրատար մեքենայներ | Ուղղութեան Գործիներ Աւազանի չափարուաններ

ԵՐԿԱԹԵԱՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹ

Տատանոցք—Կշռորդք—Ցորենի Կշռորդ

Սաւուցի գործիներ — Սաստրամանեներ Սաւուցեալ ըմպելեաց գործիներ Գինեայ մամուլներ | Տուշ — Լուսորան Լամպաց Ծորակներ — Խցադիր մեքենայ

32, Մահմատիէ փողոց, Ղալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

ՏԱՄՈՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍԻՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻԼԱՆՈՎԻՉԻՔ

Ի Սրուվէ (Դոլմաբոյ)

կեդրոնատեղի ի Կալատա, Մոմ-Հանէ, Լոյս խան, 2։

ԱՆԱՄԱՆԱԲՈՅԺ ՄԻՆԱՍ ԼՄԻՐԵԱՆ

Զիերու, կովերու և շանց հիւանդութիւնները կը դարմանէ և առ ու ծախ ոչ տեն նոյն կենդանեաց առողջ կամ հիւանդ դասիներէն հանկնալ ուզողներու կը գոհացընէ։ Պէտք է դիմել Պոլիս Պահչէ-Գարու Մէրհանէթճեան էֆէնտիի դեղարանը, կամ՝ ՝էր ընտարանը Իսմիրնայի Պողոպոյլ՝ ՝ապէյ փողոց թիւ 24։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ. Դէլ Ռէյեսի, կ. Պոլսոյ և Օրթագիւղ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անգէլս	3,000	Մարբէկոյ	4.300
Արկօ	4,300	Մարսոմին	2,500
Գասսանս	3,500	Միլս	2,000
Գորտոնիս	2,200	Նէրս	2,000
Գրամօ	2,000	Օթելլս	5,000
Գէորս	2,600	Օրլանտս	3,000
Գայիքոս	2,500	Օգրանդօ	4,500
Գամէս	2,400	Օդդս	2,000
Գագս	2,000	Բասսիֆիք	1,200
Գօսմ	2,700	Բայէրմն	3,200
Տիոս	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինս	1,800	Ռիգս	2,800
Էդարդ	2,600	Ռիսարտս	4,400
Տրագս	2,600	Ռիմպլոս	3,200
Թալբօտ	800	Ռոլլս	3,000
Թիոս	1,700	Ռոմանս	5,500
Թլամինկս	1,600	Ռօմէս	3,500
Կարլիէս	5,500	Սալէրնս	4,000
Կիդանս	2,200	Սարֆս	2,000
Կոզս	1,800	Միլլիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Տորէնդօ	4,300
Հանկս		Թասսս	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ուիլսն	3,000
Հիսալկս	3,000	Թիկկէր	1,300
Հիւմպերդ	1,200	Թօլէսս	2,800
Ճիոս	2,300	Քասնդօ	3,600
Քէլոս	2,000	Նէսսոս	1600
Քօնիս	2,200	Զէկրա	3,000
Լէս	2,000	Զէրս	41,0

Ուղեւոր չոգենաւը, նաւապետ Ռօճարս, Հրէն սուտ հասած, պարպած և Օտեան ուղղեւորած է։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖԻՐՏԷՆԻՐԻԹ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալ

Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միսէթ խան Ղալաթիա

514

ՈԴԵՆԱՒՈՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիա և Բօրնէ դէպ։ Լանդրոս

Սամսան, Տրապզոն և Պաթում երթալիք յաւանչիկայ շոգենաւն է Լ. Մեզ. որ յուլիս 14ին Մարսիլիայէն և յուլիս 21ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յաւանչիկայ շոգենաւն է Ադրիպլ որ. պիտի մեկնի յուլիս 26ին։

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագնիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն ԹԻՆԻՆՈՒԹ ԲԷՊՈՒԼ

Թիւ 17–18 Քիւչիւք Միսէթ Մահմատէ փողոց, թիւ 141

514

ՄԱՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հէվրէյուլ և Մէնէրուլուի Գէջիս բիրլ

ՇՈՒՏԵՆ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոքոս	4200	Ոչիպաս	3000
Ֆէրոս	4000	Օասիրս	3000
Օսմանլի	4000	Դէրթիս	3000
Սէսոստրիս	3250	Բերս	3000
Թիպս	3250	Լօգիս	800
Պարկասս	3250	Ամինոս	800
Մարմարիս	3250	Սէսրլ	700

Սեպտեմբերի շոգենաւը, նաւապետ Թոմսոն, ամսոյս 11/23ին Պաթումէն ասա վերադառնալով գալի 17/29ին ելլելի Լիվրբուլ պիտի երթայ։

Օ-ուրէ չոգենաւը, նաւապետ Բօլ, ամսոյս 16/28ին Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԻՍ և ԸՆԿ. Մէյսանլրգ փողոց, Ռիմիզ խան

ՃԷՑՄԻ ՄԱՍ և ԸՆԿ

514 34, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԲԱԲԱՆԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հէվրէյուլ, Մէնէրուլուի և Օ-ուրէյի գէջ

Լանդրոքրդիս բիրլ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետ
Այա Սոֆիա	3,000	Գրաք
Ամիրան	2,500	Ի.ոճէլ
Նէքսոտիա	2,500	Գրուիչսանք
Լաբանիա	2,500	Ուրիք
Մասեսոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթերքրիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ. Գործակալ

513

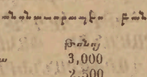

ՖԻԼՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒ

Ամսէ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլ և Աբերտիլէյ գէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիան	2500	Յաստնան	3700
Ազգասիան	2500	Ցլամիսեան	3700
Անասուլ-գեան	2500	Ցլամիսեան	3700
Ամերիան	2500	Իսպերիան	5500
Արապիան	3700	Իսպերիան	5500
Պավարիան	6000	Իսպրիան	5500
Գուլիսիան	6000	Լեսպիան	2200
Գասպիեան	800	Լիկուրեան	2500
Սարդինեան	2000	Լիսպան	800
Տուրոյ	700	Օբորնոյ	700
Էգիպտոս	3700	Բերսիան	3800
Ֆրանսիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալերնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալեքսանդրիոյ շոգենաւը, նաւապետ Լաուրանսոն, ամսոյս 23ին ասա կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՆՖՈՆԹԷՆ Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միսէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Եուսեպ Լափտրէն. Զմիւռնիա, Պ. Պ. Քարվիր Եղբարք Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ. Մարդա, Ա. Քաֆիլերի. Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրդատոյ. Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

512

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅՈՂԼԻ ՀԱՍՈՒՆՔ

ՖԻՆ ԱՆՃԱՐԼԱՐ ԵՕԳՈՒՐՏՈՅ Կ. ՊՕԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ ամէն տեսակ գլուխներ և տուփարներ կը կազմուին չափաւոր գիներով։ Կազմատուները ունի ներքոգրեալ ընտիր գործիներ նորագոյն կատարելութեամբը շինուած, և կարող է ամէն տեսակ գիրքեր պատրաստել լաւ ընտիր և հաստատուն կազմով։

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Ամէն տեսակ թուղթերու

Գրաքանակ և Ամերիկայի Գրասենեակի առարկաներ

Գործարան վաճառանոցներու պատրաստութիւն

ՍԻԿՈՒԼԹԻ ԹՈՒՂԹ

Ցրքանական արտադրութիւնք և ամենէն ա՛ընտիր

ԴԻՆՆԵՐՆ ՅՈՅԺ ՉԱՓԱՒՈՐ

Մեծապատկ և խորհրդական վաճառատեղ

Գաւառական յանձնարարութիւնք

Սուլթան Համամ Ցիրոգլանն խան, Թիւ 1 և Թիւ 27 ու 28 Զարչիլը խան, ՊՈԼԻՍ։

ԱՑԵՐԻ ՄԱՐՍԱՓԱՐԻՂԱՆ

Արեան անմաքրութիւնը յաւաչ կը բերէ կապտութեան մէջ ուժի և առոյգ վիճակի նուազումն, որ կը պատճառէ խոցլ և բազմատեսակ խուլական հիւանդութիւնք, մարթի փչուելք, շարաւոյց պայմաններ, ուռացք, վէրք, գանգրութիւն, օձիկ, ոսկորի հիւանդութիւն, ծեր, հոդաբոլ (եկիզ) և ջրացաւ։

Արեան մէջ խոցի հակամտութիւնը ընդհանրապէս ուրիշ չատ հիւանդութիւններ ալ կը պատճառէ, ինչպէս ատամոցի, երիկամանց և լեարդի տկարութիւնը, դալուկ, անեռանդութիւն, թանչը, մելancոլիութիւն, սրտի հիւանդութիւնը, ընդհանուր անզօրութիւն և չատ տարբեր թոքային ախտք։

Աչաց և տեսանելի վերք և այլ նման հիւանդութիւնք ընդհանրապէս խոցային արքատաղրութեան հետեւանքն են։

Կանանցի տկարութիւնք ընդհանրապէս ապացոյց են թէ կազմութեանը մէջ հիւանդատ միաճի մը և խոցային տրամադրութիւն կայ։ Հաւանաբար ասիան արեան թմբուռնուրանն ամենէն սոսկալի տեսակն է և ամենէն վտանգաւոր արդիւնք խոցային հիւանդութեանց ծագումն ապրելու։

Արդ արեան ամէն տեսակ անկարգութեանց և խոցային հիւանդութեանց համար Այերի զտելու Սարսափարիլ այն բարդագրութիւնը գիտցուած դարմանիներուն մէջ ամենէն զօրեղն և լաւագոյն գեղն է, ինչպէս բազմաթիւ փորձերով հաստատուած է։

Կը ծախուի դեղագործաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ղալաթիա Բէյրղլիզէ բարար եէնի Ճամիի գրան կից Ս. Մ. Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը։

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Մէջ-ոգ-էր ոգ-էր ՀԷ ԲԱՆԻ Լիվրբուլ և Մէնչիսթր-կոմի գէջ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսթոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամէն կողմերուն համար նեմատպէս Հալիֆ, Ուուլիֆ, Բարիզի, Լիոնատի, Կանատի, Մանչիսթրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շաբաթուս մէջ կայ կիր ճամբէ մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Թրինիտատ շոգենաւը, նաւապետ Ֆիլիպսը, Լիվրբուլէն ասա հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՅՈՒՆԻ

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի խան

511 փայտ խան Ղալաթա

Ա. բասնաւէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՀԱՍԿԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՈՒՍԳԻՐՔ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԵՒ ԱՅՐԻՑԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՅՈՒՑԱԿԸ

1886 Յ ՀՈՒՆԻՍ 25 Զարեւքշաբթի օրէն սկսեալ մինչև Յուլիս 31

(Բաց է կիրակի օրերէն) Եւրոպական եղբէն կամարքէ ելնող շոգենաւոց ելեւմտեան ժամերը

ժ.	Թ.
11 15 Եէնիմ. Մեզ. Պեշիքթ. Թար. Եէնիք. (Եէնիգիզի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	32
11 50 Եէնիք. Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկիք (Ամավուտգիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	22
12 15 Ր. և Ա. Գամ. Եէնիմ Մեզարպ. Պեշ. Թարապիա Եէնիքէզի (Եէնիգիզի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	34
1 5 Եէնիք. Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեշ. Պեկեքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի	3
1 0 Եէնիմ. Մեզարպ. Պեշ. Թար. Եէնիք. (Եէնիք. պիտի հաղորդակցի)	20
2 5 Եէնիք. Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր Հիսար Պեկեքէ (Ամավ. պիտի հաղորդակցի)	32
3 — Եէնիմ. Մեզարպ. Պեշ. Քիրեճ. Թար. Եէնիք. Սթէն. Մերկ Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկեքէ. (Պեշ. պիտի հաղորդակցի)	28
4 15 Ա. Գամագ Եէնիմ. Մեզ. Պեշ. Թար. Եէնիք. Սթէն. Մերկ Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկեքէ Ամավ. Ուուրչ. Օրթ. Պեշիք.	34
5 30 Եէնիմ. Մեզ. Պեշ. Թար. Եէնիք Սթէն. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկ. Ամն. Գուրուչ. Օրթ. Պեշ.	22
6 15 Եէնիմ. Մեզարպ. Պեշիքէ. Թարապ. Պեշդող Բաշաչ. Եէնիք. Մերկ. Գանլրճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնավ. Զէնկ. Պեշլեր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ.	4
8 15 Ա. և Ր. Գամ. Եէնիմ. Մեզարպ. Պեշ. Թարապ. Եէնիք. Մերկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պեկ. Ամավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. (ուրբաթ օրերը Սթէնիա պիտի հանդիպի)	20
10 — Մեզարպ. Պեշ. Թարապ. Եէնիք. Մերկ Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պեշ.	33

Արնավարդիէն կամարքէ ելնող շոգենաւոց ժամերը

11 — Պեշիք Արնավ. Գուրս. Օրթ. Պեշիք	33
11 30 Պեշիք Արնավ. Գուրս. Օրթ. Պեշիք	25
12 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գամ.	4
12 25 Պեշ. Արնավ. Գուրս. Օրթ. Պեշիք.	4
1 — Արնավ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. Գամ.	25
1 40 Պեշիք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. Գամպամաշ	22
2 35 Պեշիք Արն. Գուրս. Օրթ. Պեշ. Գամ.	25
3 15 Արնավ. Գուրս. Օրթ. Պեշիք. Գամ.	18
4 — Պեշիք Արնավ. Գուրս. Օրթ. Պեշիք. Գամպամաշ	4
9 40 Պեշիքէն ուղղակի կամուրջ	28
10 55 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ	22
11 15 Պեշիքէն ուղղակի կամուրջ	1

Ալեքսանդրիոյ կամարքէ ելնող շոգենաւոց ժամերը

11 — Վանիք. Զէնկ. Պէյ. Գուզ. Գամ.	21
11 25 Պեշդող Բաշաչ. Գանլրճա. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտիլիի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի)	23
12 — Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեշ. Գուզկ.	28
1 15 Գանտիլ. Վանիք. Զէնկէյ. Պեշլերպ. Գուզկ. Պեշիք.	23
1 15 Պեշ. Թար. Պեշդ. Բաշաչ. Ր. Բ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. շոգենաւին հետ պիտի հաղ.)	18
2 15 Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պեշ. Գուզկ.	22
2 30 Պեշ. Թար. Պեշդ. Բաշաչ. Ր. Բ. մահ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Զէնկ. Պեշ. Գուզկ.	21
3 15 Գանտ. Վանիք. Զէնկ Պեշ. Գուզկ. Իւսկ.	33
4 — Պեշդ. Բաշաչ. Գան. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Զէնկ. Պեշ. Գուզ. Պեշիք.	23
8 45 Պեշիքէ. Թարապ. Պեշդ. Բաշաչ. Գանլրճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Զէնկէյ. Պեշլեր. Գուզկ. Իսկիւտար (Ուրբաթ օրերը Ր. Բ. Մահ.)	24
9 25 Պեշլգօզեն ուղղակի կամուրջ	25
10 20 Գանտիլլէն ուղղակի կամուրջ	23

(Բաց է կիրակի օրերէն) կամարքէն Եւրոպական եղբէ երթեւեկող շոգենաւոց ելեւմտեան ժամերը

12 15 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թար. Պեշդիւք. Մեզ. Եէնիմ.	21
1 15 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Գամ. Պեշիք Ր. Հիսար Պոյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թար. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ.	28
2 — Գամպամ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեշլեր. Զէնկէյ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ր. Հիսար Գանտիլճ. Մերկ. Եէնիք. Բաշաչ. Պեշդ. Թարապ. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ.	25
2 15 Պեշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավ. Պեշիք Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թար. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գամագ	34
3 45 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեշիք Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թար. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ.	22
5 15 Գամպամ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեշիք. Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Սթէն. Եէնիք. Պեշդ. Թարապ. Պեշիքէ. Մեզր Եէնիմ. և Գամագներ	20
6 45 Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեշլեր. Զէնկ. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանտիճ. Մերկ. Եէնիք. Թարապ. Պեշ.	21
8 30 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար Մերկ. Եէնիք. Թարապ. Պեշ. Մեզարպ.	33
10 — Եէնիք. Թար. Պեշ. Մեզ. Եէնիմ.	18
10 30 Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Սթէն. Եէնիքեզ, Թարապիա, Պեշդ. Մեզարպ. Եէնիմ.	32
11 10 Եէնիք. Թարապ. Պեշդիւք. Մեզարպ. Եէնիմ.	20
11 40 Պեշ. Ր. Հիսար Պոյաճ. Մերկ. Սթէն. Եէնիք.	22

Կամարքէն Արնավարքէզ երթեւեկող շոգենաւոց ժամերը

11 55 Ուղղակի Պեշիք	4
12 25 Ուղղակի Արնավուտքէզ	25
1 15 Ուղղակի Պեշիք	22
2 — Ուղղակի Պեշիք	25
2 40 Ուղղակի Արնավուտքէզ	18
3 25 Ուղղակի Պեշիք	4
9 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեշիք	28
10 — Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեշ. Ր. Հիսար Պոյաճ.